

žarek dobrote

11/XVIII
november
2020

glasilo slovenske karitas

Karitas

Posebna izdaja ob 30 letnici Karitas

Karitas

30 let

glas revnih v družbi

Vsebina in napovednik

2

- 3 ••• Slišati ubogega, daje življenju pravo smer!
- 4 ••• Do naslednje obletnice
- 6 ••• Vse kar imamo, smo prejeli in smo dolžni deliti naprej
- 8 ••• Rada imam ljudi
- 10 ••• Rada se spopada z novimi izzivi
- 12 ••• Verjeti v človeka, da se je sposoben dvigniti iz pekla

16 ••• Ponudi svojo roko siromaku

CELJE

- 17 ••• Zaradi sprejetosti lahko spremenimo svoje življenje
- 18 ••• Dnevi druženja in pomladnega oddiha za starejše

KOPER

- 19 ••• Tudi brezdomni so med nami
- 20 ••• Center Bogdana Žorža

LJUBLJANA

- 21 ••• Hiša v Logatcu
- 22 ••• Program za svetovanje

MARIBOR

- 23 ••• Bartimejeva izba

MURSKA SOBOTA

- 25 ••• Od ideje do dveh materinskih domov v petih letih
- 26 ••• Program materinskega doma smo odlično umestili v slovenski prostor

NOVO MESTO

- 27 ••• Dnevna soba Škofijske karitas Novo mesto
- 28 ••• Karitas in Krkin teden humanosti in prostovoljstva
- 28 ••• Življenja nas odpira za večnost, ko bomo vsi bratje in sestre med seboj

SLOVENSKA KARITAS

- 29 ••• Standardi upravljanja Caritas Internationalis in organizacijski razvoj Slovenske karitas
- 30 ••• youngCaritas – Mlada Karitas

MEDNARODNO SODELOVANJE

- 32 ••• Kupim kozo

IZZIVI ZA PRIHODNOST

- 34 ••• Repatica
- 34 ••• Sodelovanje in izzivi v projektu Skupnosti most
- 35 ••• Nagradna križanka

• FOTO NASLOVNA in ZADNJA STRAN Monika Nared •

IZDAJA: Karitas Kristanova 1 • SI-1000 Ljubljana
 • info@karitas.si • www.karitas.si • TELEFON: 00386 1 300 59 60 •
 ODGOVARJA: Peter Tomažič, generalni tajnik Slovenske karitas •
 UREDNIŠKI ODBOR: Darko Bračun, Polona Miklič, Jožica Ličen, Marjan Dvornik, Barbara Godler, Peter Perše, Karlo Smodiš, Helena Zevnik Rozman • UREDNICA: Helena Zevnik Rozman • LEKTORIRANJE: Alenka Mirkac • OBlikovanje & GRAFIČNA PRIPRAVA: Andrej Šauperl •
 ZALOŽILO: Ognjišče, d.o.o. • TISK: Grafično podjetje SCHWARZ d.o.o., Ljubljana • Poština plačana pri pošti • ISSN 1581-5528 • Vsebine v prispevkih izražajo mnenja avtorjev in ne predstavljajo uradnega stališča Slovenske karitas. •

Izdajanje informativnega glasila Žarek dobrote omogoča FIHO - Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij, sofinancer programov Karitas

TEDEN KARITAS

23. – 29. 11. 2020

Geslo:

Slišim te

25. 11. – Sveta maša za sodelavce Karitas ob 12h, ODPADE.

25. 11. – 30. dobrodelni koncert Klic dobrote

ob 20h, neposredni prenos TV SLO I. program, Radio Slovenija in Rado Ognjišče

29. 11. – Nedelja Karitas:

Sveta maša za sodelavce Karitas. Maševal bo mariborski nadškof in predsednik Slovenske karitas Alojzij Cvikl. Neposredni prenos iz mariborske stolnice na TV SLO 1 ob 10h.

*Hvaljen, moj Gospod,
 v bratu vetru in zraku,
 v oblačnem in jasnem,
 sploh vsakem vremenu,
 s katerim ohranjaš svoje stvari.*

sveti Frančišek Asiški

Slišati ubogega daje življenju pravo smer!

Alojzij Cviki

S hvaležnostjo v srcu letos obeležujemo 30. letnico delovanja Slovenske karitas. Isti jubilej obhajajo tudi Karitas v Ljubljani, Kopru in Mariboru.

Ob svoji ustanovitvi so bile tako Slovenska kot škofijske Karitas takoj soočene s hudimi poplavami po celotni Savinjski dolini. Kljub pomanjkanju izkušenj je Karitas takoj pokazala veliko in sočutno srce, ki zna najti poti in načine, kako biti blizu ljudem, jim pomagati lajšati posledice poplav, pa tudi, kako ljudem vlitati upanje v nov začetek.

Že ob prvem izzivu so člani Karitas pokazali iznajdljivost in zrelost, pa čeprav je bil to šele začetek in prvi korak v stopanju v slovenski prostor.

Danes je takšna preizkušnja covid-19. Tudi v obdobju soočanja s tem virusom je Karitas pokazala kako hitro in organizirano lahko odgovori na izziv, pa ne sama, temveč v povezanosti z drugimi humanitarnimi organizacijami.

Letošnji teden Karitas bo drugačen, kot so bili dosedanji. Manj prazničen, pa bolj delaven. Vedno bolj se kaže, da ljudje v tem času negotovosti, strahu in nenehne grožnje potrebujejo psihosocialno pomoč. Z drugo besedo: iščejo nekoga, ki jih bo slišal in komur bodo lahko zaupali svoje težave.

»Slišim te!«

Malo je potrebno za povrnitev upanja: treba je človeka *opaziti, ga sprejeti, mu prisluhniti*, samo tako se bo počutil sprejetega, razumljenega in spoštovanega.

Človek ni nikoli številka, je oseba, zato mu je treba iti naproti. To so lahko otroci, mladi, družine, starejši ..., ki pričakujejo, da jim bomo prisluhnili.

Teden Karitas želi biti spodbuda, da bi znali in zmogli resnično slišati človeka v njegovih stiskah in potrebah.

Zakaj tolikokrat ne slišimo drugega?

- Ker smo preveč zaprti vase in je naše srce otopelo. Takrat vidimo in slišimo le sebe. Manjka nam pogum, da bi izstopili iz sebe.
- Premalo smo odprti delovanju Svetega Duha. Kadar smo odprti Božjemu Duhu in mu pustimo, da

v nas deluje, nam omogoča, da obrodimo sadove Duha, ki nam jih v Pismu Galačanom predstavi apostol Pavel (prim. Gal 5,22). Prvi sad je zastonjska ljubezen, da ljubimo tako, kot ljubi Bog. Ljubezen je podelitev, predanost in služenje, začne pa se s spoznanjem, da smo mi sami prvi ljubljani od Boga.

- Kadar sem ošaben in mislim, da vse vem in lahko naredim sam, takrat se ne poslušam in se ne pogovarjam. Drugače je, ko smo opora in spodbuda drug drugemu.
- Življenje, ki ga zaznamuje mlačnost. To je življenje, ko ne sledim srcu, ampak se obračam po tem, kaj mi v danem trenutku koristi.

Teden Karitas z geslom »Slišim te« nas želi utrditi na poti dobrote. Dobrote, ki je odprta za različne plati življenja in predstavlja alternativo vsakemu zapiranjju, ki ob sebi ne sliši in ne prepozna drugega v njegovih potrebah.

V našem svetu odmeva veliko glasov ljudi, ki živijo odrinjeni, v trpljenju, v materialni in še bolj v duhovni revščini. Vsak dan smo zasuti s slabimi novicami, ki dajejo vtis, da slabo vedno bolj osvaja prostor. Premalo se sliši glas o dobroti, ljubezni, sočutju, solidarnosti ..., ki poraja upanje.

Teden Karitas je vsako leto praznik dobrote in klic k dobrodelnosti, h konkretni pomoči, k odprtemu srcu. Leto za letom smo veseli, da je kljub vsem težavam, s katerimi se soočamo, med nami še toliko čuta za stiske najbolj ubogih v naši družbi, še posebej za hude stiske družin.

Letošnji teden Karitas bo zaradi covida-19 programsko okrnjen. To pa ne pomeni, da bo zmanjšan njegov pomen. Vsem želi, tako nastopajočim kot darovalcem, želi biti spodbuda, da v tem koronaletu slišimo »krik« posameznikov in družin, ki so se ravno zaradi tega virusa znašli še v večji revščini in preizkušnji.

Ob 30. letnici Slovenske ter ljubljanske, koprške in mariborske Karitas se najprej zahvaljujem vsem prostovoljcem, sodelavcem in zaposlenim v Karitas za

nesebično služenje. Hvala tudi vsem vam, darovalci, ki leto za letom kažete svoje sočutje in dobroto. Vsem, ki boste deležni pomoči, pa želim, da vam posije žarek upanja, da boste darovano ljubezen zmogli podarjati naprej.

»Slišim te« je edini način, da najdemo pot do tistih, ki so se znašli v raznovrstnih preizkušnjah. Ne samo, da bomo našli pot do njih. Z njimi bomo vstopili v dialog, ki nam bo pomagal, da v teh ljudeh prepoznamo iskalce vrednega in dostojnega življenja ter jim po svojih močeh pomagamo.

Do naslednje obletnice

Peter Tomažič

Spregovoriti želim o naši skupni poti v mreži Karitas v naslednjih petih, desetih letih. Seveda se ne prepuščam iluziji, da bi lahko bil vizionar za karitativno mrežo preko 470 srčnih enot, kjer v zavzetosti za več kot 95.000 pomoči potrebnih vsak dan bijejo srca 11.500 prostovoljcev in več kot 100 zaposlenih. Pa vendar v Slovensko karitas vodijo poti sodelavcev iz cele Slovenije, poročil, člankov, različnih objav, delovnih skupin, sej, stika z državo, z drugimi ustanovami, Evropo in svetom. Iz vseh teh dobrih del, izraženih potreb, odmevov, misli in spoznanj lahko zaslutimo, kam naj nas vodi pot v prihodnosti.

K najbolj zavrženim

Sporočilo evangelija in Jezusovega življenja je nedvoumno. Ne smemo se izogibati tistih, ki jih naši predsodki odrivajo daleč stran od mesta v skupnosti, tistih, ki so jih vsi zapustili. Jezus se je ustavil pri prešuštnicah, oderuških uradnikih, vojakih, gobavcih, krivičnikih, tatovih, zasvojenih, nasilnežih, malikovalcih, pri vseh tistih, o katerih je družba razmišljala, da se jih zaradi grehov in napak, njih ali prednikov, drži vidno prekletstvo na zemlji in v posmrtnosti. Dal jim je možnost, da v njih spregovori upanje, da začutijo njegovo ljubezen, odgovorijo nanjo in se osvobodijo vseh spon preteklosti in strahov sedanjosti. Vrnil jim je dostojanstvo človeka, Božjega otroka, ki je neizbrisno. Težko je pomagati nekomu, ki je morda nasilen, duševno neuravnotežen ali bolan, iz kogar veje alkohol ali druga droga, ki oddaja neprijetne vonjave, ki je izkoristil že

tisoč možnosti, ki se vedno pritožuje in toži, ki ima za sabo kazniva dejanja, ki se neprimerno obnaša ali ima slabo oblikovano vest. Ravno to je naša glavna in najtežja naloga – vračati ljudem dostojanstvo, prav tistim najbolj zavrženim, jih povezovati nazaj v skupnost, jim dati ime in vrednost, jim pomagati, da se osvobodijo. To ni lahko in tudi ni vedno mogoče, kadar je srce človeka pred nami preveč zakrknjeno. Zato moramo tudi presoditi, do kam sežejo naše moči ter znanje, in je potrebno človeka usmeriti ali pospremiti v ustrezno specializirano ustanovo. A pri Bogu je vse mogoče, zato je vredno vsaj poskusiti, in to sedemdesetkrat sedemkrat.

K najbolj ubogim in osamljenim

Zagotovo je izjemno hudo, če ne moreš preživeti svoje družine, če ne moreš delati, če nisi več zaposljiv ali si prestar, da bi te kdo vzel v službo. Najhuje od vsega pa je, če obtičiš v nemoči in žalosti ter ne vidiš nič lepega v prihodnosti. Med nami je veliko nemočnih in res hudo trpečih, ki ne trpijo le zaradi materialnega pomanjkanja. Za začetek se ustavimo pri onemoglih starejših, predvsem tistih, ki skoraj nepremično v bolezni in usihanju moči samevajo na svoji postelji, zapuščeni od svojcev ter od vsega sveta. Pa tudi tistih, ki sami končujejo življenje ob nenadni težki bolezni. Nimajo ob kom umreti, nimajo se komu po-tožiti. Delavci v domovih za starejše in v bolnišnicah se neizmerno trudijo, vendar jih je mnogo premalo in zelo so obremenjeni. Morda pa je potreben samo

enostaven telefonski klic ali majhna pozornost, in se prižge lučka človečnosti.

Marsikatera revna družina se srečuje tudi z boleznijo ali invalidnostjo družinskih članov ali otrok. Velikokrat bi radi naredili nekaj več, a so nemočni. Še posebej za otroke bi naredili vse. Včasih bi rabili samo nekaj ur varstva za bolnega ali invalidnega svojca, včasih le pridne roke, ki bi jim pomagale pospraviti po stanovanju, če živijo sami in ne zmorejo. Pri bolezni in invalidnosti otrok pa je nemalokrat potrebna tudi pomoč pri streznitvi in sprejetju omejitev otroka, saj ob neskončnem zavzemanju za navidezno rešitev na koncu lahko uničimo svojo družino in vse okrog sebe.

K najbolj preganjanim in izkoriščanim

V najhujšo obliko novodobnega izkoriščanja sodijo žrtve trgovine z ljudmi. Tudi v Sloveniji so žrtve prisilne prostitucije in prisilnega dela. Mnoga delovna mesta so že na meji suženjstva, z nepredvidljivim delovnikom in stalno dostopnostjo, z neplačanimi nadurami, ponižujočim odnosom, brez zaščite pri nevarnih delih, brez odmora, s skromnim plačilom na črno in umetno ustvarjenim dolžniškim razmerjem. Takim nevarnostim so še posebej podvrženi migranti, ki nimajo nikakršne socialne mreže in varne opore v tuji državi. Da bi preživeli in svoji družini poslali vsaj kakšen evro, sprejmejo vse. Večja kot je revščina, več je možnosti za tovrstno zlorabo in izkoriščanje ljudi.

Na svetu je na milijone revnih, bežečih pred konflikti in nasiljem, bežečih pred neizmerno lakoto, podnebnimi spremembami in brezizhodnostjo, zato mora naša solidarnost in dejavnost seči tudi preko meja naše države na področje globalne solidarnosti. Družina Karitas je razširjena po celem svetu in povsod lahko pomagamo. Veseli pa smo tudi dolgoletnega sodelovanja z misijonarji.

Epidemija in njene posledice, starejši, migranti ter ljudje v dolgotrajni revščini

Pred nami je kritično obdobje epidemije in vseh njenih gospodarskih, zdravstvenih in etičnih posledic. Nanjo se bomo odzivali z vsemi močmi in obenem potrebnimi varnostnimi ukrepi, da ljudem v stiski zagotovimo tople domove, osnovne potrebščine in bližino vsaj po telefonu. Gotovo to obdobje pred nas postavlja nove izzive, kako še bolj okrepiti naše vrste z mlajšimi prostovoljci. Ob tem je pomembno, da v vsakem času vzgajamo nove generacije, ki bodo živele solidarnost. Veseli smo lahko, da v zadnjih dveh letih intenzivno raste Mlada Karitas, ki mlade oblikuje za sočutje in konkretno ljubezen.

Dolgoročno bodo na naše dejavnosti vplivale demografske spremembe, povečevanje deleža starejših in potrebe po njihovi primerni oskrbi ter dostojnem preživljanju starosti. Marsikje domovi za starejše postajajo naše druge župnije. Na drugi strani pa bomo morali sprejemati migrante. Samo Evropa jih bo v na-

slednjih desetletjih potrebovala več kot 120 milijonov, da bo družba lahko normalno delovala. V Sloveniji pa bo zmanjkalo do pol milijona prebivalcev, ki jih žal nobeno spodbujanje rodnosti ne more nadomestiti, saj gremo že pol stoletja v smer izumiranja. Zato je nujno, da se z migranti srečujemo z očmi in srcem, da začutijo, da so sprejeti, kajti le tako lahko skupaj z nami zaživijo v sožitju.

Če smo bili do sedaj predvsem delivci hrane, ki smo znali s toplo besedo in razumevanjem ali usmerjanjem nadgraditi materialno pomoč, je zdaj Karitas na mnogih mestih zrela, da strokovno ali laično vstopi v programe socialnega vključevanja dolgotrajno brezposelnih, ljudi v dolgotrajni revščini in oseb po zdravljenju od odvisnosti, ki so zaključile vse programe. Želimo jim vrniti ime, vrednost in dostojanstvo, želimo jim vrniti dom, skupnost in pripadnost ter moč, da sami upravljajo s svojim življenjem in napredujejo. Pri mnogih je treba vsaj v malem nadomestiti tudi primanjkljaj dediščine vrednot in navad, ki je niso prejeli od svojih družin in svojega okolja v času odrasčanja. Želimo jim pomagati, da se vrnejo v družbo, da delajo, kar zmorejo, tudi če niso polno zaposleni, in v čim večji meri poskrbijo zase. Želimo biti tudi njihov glas, glas revnih v družbi, kajti če niso uporabni na trgu dela in koristni po ekonomskih merilih, so vendarle še kako uporabni in vredni v Božjih očeh.

Dela in izzivov je torej do naslednjega praznovanja okrogle obletnice Karitas več kot dovolj. Naj Bog ostane z nami in mi z njim!

6

Vse, kar imamo, smo prejeli in smo dolžni deliti naprej

Pogovarjala se je Helena Zevnik Rozman.

Z ustanovitvijo Slovenske karitas, 1. maja 1990, je bil kot predstavnik mariborske škofije v ožjo vodstveno skupino imenovan g. Branko Maček, ki je z ustanovitvijo Škofijske karitas Maribor oktobra 1990 postal tudi njen direktor. Ob tej lepi obletnici smo ga povabili, da nam spregovori o Karitas in svojih dolgoletnih izkušnjah.

G. Branko Maček, že več kot trideset let ste povezani s Karitas. Kaj vam Karitas pomeni?

Res sem več kot trideset let povezan s Karitas, ker je bil tudi Predal dobrote, kjer sem sodeloval, v tistih časih vključen v Caritas Internationalis. Prav je, da tega ne pozabimo.

Karitas pa mi pomeni to, kar pomeni sama beseda: ljubezen, dobroto, razdajanje, zaupanje, dotik s človekom v stiski in tudi s tistimi, ki jih Karitas nagovarja, to so ljudje, ki darujejo, se razdajajo za druge.

Znani ste po tem, da greste za človeka v stiski do konca, in ste zelo kritični, kadar se stvari ne premikajo v dobro človeka. Hkrati pa vedno najдете stik z majhnim človekom. Kaj vas žene pri delu? Kako biti glas tistih, ki so v stiski?

Ne gre toliko za kritičnost, ampak za prizadevanje, da bi se človeku uredilo, kar potrebuje, da bi mu bilo bolje, kar je vredno njegovega dostojanstva. Sv. Mati Terezija iz Kalkute, ko govorimo o majhnih ljudeh, pravi, da se jim je treba pokloniti. Tudi Jezus se je vedno priklonil človeku, ko mu je pomagal in ga ozdravljal. Vsi smo majhni pred Bogom. In to me vedno žene, da bi se bolj videlo in zaznavalo pri našem delu ter življenju Karitas. Evangelijske prilike so nam pri tem lahko v pomoč – Usmiljeni Samarijan, Samarijanka pri vodnjaku, ko slepi spregleda, dar uboge vdove.

Glas revnih v družbi zame pomeni biti z njimi, biti s človekom. Biti glas pred državnimi ustanovami, v družbi, ki jih mogoče potiska ob rob. Ko ljudje izgubijo službo, jim biti opora ter delodajalce in te, ki odločajo opozarjati, pojasnjevati, tudi prositi, da je potrebno nekaj narediti za človeka. Potrebno je pomagati človeku

v stiski, da zmore sam zase narediti poti, ki so potrebne za izboljšanje stanja v katerega je bil potisnjen.

Lahko z nami delite kakšno konkretno zgodbo človeka ali družine, ki ste jim v teh letih pomagali in se vas je najbolj dotaknila? Kakšen je vaš pogled na stiske danes?

Z vami bi podelil dve zgodbi. Prva zgodba je zgodba družine, ki me je zelo pozitivno presenetila ter v sebi nosi upanje in velik zgled. V času stiske, v katero jih je potisnila izguba dela, smo jim pomagali, da so lahko izšli iz problema. Potem jih kar nekaj časa ni bilo, in po tem dolgem času so se zopet oglasili. Presenečenje. Niso prišli po pomoč temveč so nam prinesli kuverto z denarjem, ki so ga namenili za druge ljudi v stiski. Vsi smo bili zelo ganjeni. Bilo je še kar nekaj takšnih zgodb.

Druga je zgodba begunske družine. Najprej je po dolgih poteh prišla mama s sinom. Drugi sin je bil medtem z očetom še vedno na poti v begunskem centru. Gospa si je zelo prizadevala, da bi se družina združila. Bogu hvala in dobrim ljudem, da so spet zaživel skupaj. Trenutno stanujejo v prostorih Karitas. Ob tej zgodbi bi rad povedal, da me žalosti, da jih ljudje ne sprejmejo, saj ne morejo in ne morejo dobiti stanovanja, ker so drugačne polti. Pogosto se zgodi, da jih odklonijo z besedami, da se naj oglasijo čez kakšen teden. Seveda je stanovanje takrat že oddano, čeprav se kasneje izkaže, da nimajo nikogar in še vedno iščejo stanovalce. Takšno ravnanje stisko beguncev še poglablja. Postavlja se mi vprašanje, kako bi se sam počutil, če me ne bi sprejeli v stanovanje zaradi barve kože.

Še nekaj o stiskah, ki so tako različne. Vsaka ima svojo zgodbo in zato je tako pomembno, da si ob vsaki stiski vzamemo čas za pogovor, za človeka. V tem sodobnem času vidim na prvem mestu osamljenost. Ne toliko problem materialnega pomanjkanja kot osamljenost, zagledanost vase, brezčutje. To so pereče situacije in stiske človeka, za katere je potreben čas in pripravljenost za iskanje različnih poti reševanje stisk. Vse je v pogovoru s človekom, ki nas potrebuje.

Kakšen naj bi bil po vašem pravi pristop do človeka, ki se je znašel v stiski in se obrne na Karitas po pomoč? Ali se vam zdi, da se mora način pomoči Karitas v teh sodobnih časih tudi kaj spremeniti?

Pravi pristop do človeka v stiski je, da ko pride po pomoč, se mu pomaga, se ne komplicira. Nato pa se gre z njim po poti, ki jo hodi, da najde izhod iz svoje stiske. Te skupne poti so lahko dolge in včasih je potrebno veliko časa, da nam ta človek zaupa, da mu želimo dobro.

Menim, da Karitas dobro sledi in zna prisluhniti novim stiskam, ki se pojavljajo, zato samega načina pomoči v Karitas ni treba kaj dosti spreminjati. Pomembno je nadgrajevati to, kar se že dela, in biti pozoren na vse, kar je novo. Predvsem pa ne navezovati ljudi nase, ampak jih usmerjati na samostojno pot. Pri vsem tem je potrebno tudi zaupati v Božjo previdnost.

Sodelavci vas prepoznavajo kot zelo srčnega človeka, ki skrbi za njihovo duhovnost. Zakaj je dobro, da sodelavci Karitas skrbimo tudi za svojo duhovnost in stik z Bogom?

Skrb za duhovnost in stik z Bogom sta pomembna, ker nas je On poklical na to pot v Karitas. Hkrati smo tudi cerkvena ustanova. V Nadškofijski karitas Maribor nimamo zaposlenih samo katoličanov, ampak tudi pravoslavne, muslimane, ljudi, ki rečejo, da ne verujejo. S tem, ko dvakrat na mesec obhajamo sveto mašo v hišni kapeli s sodelavci v zahvalo za dobrotnike in tudi vse pokojne sodelavce, želim dati zgled oz. želim spodbujati sodelavce, da je potrebno ob Njem in z Njim najti novo moč, ki jo potrebujemo za delo v Karitas. Kristjani to najdemo ob oltarju, v sveti evharistiji, osebni in skupni molitvi, muslimani v svojih molitvah in knjigi. Skupaj pa se trudimo biti drug drugemu zgled, kako sobivati in sodelovati ter delati dobro za sočloveka.

Pred dnevi mi je dolgoletna sodelavka Karitas povedala misel, da človek, ki je bil lačen, lažje razume lačnega. Če izhajamo iz tega, tudi človek, ki je bil deležen solidarnosti in ljubezni, zna biti bolj sočuten. Kje ste se srečali z dobrodelnostjo in kdo so bili vaši vzorniki na tem področju?

S solidarnostjo in ljubeznijo sem se srečal v svoji družini. Poleg očeta in matere nas je bilo sedem otrok. Sicer nismo bili nikoli lačni, nismo pa imeli vsega na pretek, in prepričan sem, da je bilo tako prav. Bila je

dobra šola in drug ob drugem, tudi otroci med seboj, smo se vzgajali za solidarnost.

Človek mora malo v narekovajih biti lačen, kajti potem lažje zasluti, kaj to pomeni, in lažje pomaga. Je pa vsak človek zgodba zase in se je treba poglobiti v vsakega posameznika.

V življenju se me učili in bili moji vzorniki mnogi ljudje. Nekateri še živijo, nekateri so že pokojni. Ob tem ne morem mimo ge. Benke Cvetko, sester usmiljenk, s. Benite in s. Jožefe, ge. Marjete, ki so delale pri Predalu dobrote na Poljanski 4 v Ljubljani. Tu so še oče Franc Bole, Metka Klevišar, nadškof Alojzij Šuštar in Franc Kramberger, moj novomašni pridigar škof Jože Smej, pater Marijan Šef in še veliko drugih. Naj mi ne zamerijo, da niso vsi zapisani. Seveda me je že v gimnazijskih letih in še sedaj zelo nagovarja sv. Mati Terezija in mnogi drugi svetniki dobrodelnosti. Zgled in podpora, da še vztrajam, pa so mi tudi moji sodelavci v Nadškofijski karitas Maribor in v župnijskih Karitas ter sodelavci po celi Sloveniji, ki vztrajajo in me opogumljajo pri tem delu. Se ve, da ne smem pozabiti papeža Frančiška in njegove predhodnike ter kolega iz partnerskih Karitas v tujini...

Kakšna pa je naloga vsakega katoličana, da bi v skladu z evangelijem deloval in živel dejavno ljubezen do sočloveka?

Naloga vsakega kristjana je, da se zaveda, da smo vse, kar imamo in kar smo, prejeli, in smo zato dolžni deliti naprej. Tega se kristjani marsikdaj premalo zavedamo. Vse, kar poslušam, slišim pri sveti maši, tam molim, naj bi tudi delal in razdal naprej med brate in sestre. Naj nam Bog odpusti našo mlačnost.

Brez pogosto darov uboge vdove Karitas ne bi mogla pomagati tolikim. Kakšna je vaša misel, želja za vse ljudi dobre volje, ki darujejo, da lahko tolikim pomagata?

Rad bi se zahvalil vsem, ki čutijo, vedo in se zavedajo, da je to, kar imajo, treba deliti s človekom, ki potrebuje. Ne le denar, ampak tudi čas, dobro besedo, veselje in pogum. Da se znajo ustaviti, pogovarjati, poslušati in tudi moliti drug za drugega.

Slovenci smo zelo radodarni in se radi odzivamo na prošnje tako Karitas kot tudi drugih dobrodelnih organizacij. Želim pa si, da bi se jih še več odločilo za darovanje. Predvsem tisti, ki res imajo dovolj, in tisti, ki imajo vedno neke pomisleke in bi radi darovali le ob medijski promociji.

Hvala za vsak dar ubogih vdov ter skritih darovalcev. In seveda upam, da ne bo nikoli zmanjkalo darov za ljudi v stiski. Tako bomo lahko uresničevali, kar napiše papež Frančišek v svoji zadnji okrožnici: »Vsi bratje«, resnično biti vsi bratje in sestre med seboj. Bogu pa hvala za vse v teh letih dela v Karitas oziroma na karitativnem področju v Cerkvi in z ljudmi dobre volje.

Rada imam ljudi

Helena Zevnik Rozman.

Če pridete na Nadškofijsko karitas Maribor ne morete mimo sprejemno-informativne pisarne. Tam pa prav gotovo srečate osebo, ki vas prijazno in umirjeno sprejme ter zna vedno prav usmeriti, poslušati in vam pomagati. Nikoli vsiljiva, pa vedno pripravljena pomagati, kadar je treba. To je Lijana Lepej Krbanjevič, dolgoletna sodelavka NŠK Maribor.

Lijana je prišla na takrat Škofijsko karitas Maribor nekaj mesecev po ustanovitvi, v začetku leta 1991. K sodelovanju jo je povabila soseda Marta, ki je takrat vodila računovodstvo. Poleg nje sta bila samo še g. Branko Maček in ga. Branka, ki je skrbela za tajništvo. Sprva je delala kot prostovoljka, šele kasneje se je zaposlila. Njeno prvo delo je bilo urejanje in vodenje skladišča. Še danes se spomni svojega prvega prihoda v skladišče, v katerem je bilo toliko oblačil, ki so bila zložena do stropa, da niti ni videla, da je spodaj tudi pohištvo. In je začela. Počasi je urejala skladišča, sčasoma pa po potrebi pomagala tudi pri drugih delih. Kmalu so jo prepoznali kot primerno za delo v sprejemno-informativni pisarni, kjer se je našla in dela še sedaj. Všeč ji je delo z ljudmi, prvi stik z ljudmi, ki pridejo po pomoč. Rada jih posluša, jih usmeri, jim pomaga. In čeprav to delo opravlja več kot 25 let, v njem še vedno uživa. Pravi, da je vsak dan znova izziv in da nikoli ne more načrtovati svojega dela. In ravno zaradi velike dinamike, ko je včasih treba tudi kaj improvizirati in delati pod stresom, ter zaradi možnosti, da se ji ni vedno treba odločati po črkah zakona kot morda na CSD-jih in drugih državnih institucijah, opravlja svoje delo z vsem veseljem. Prav nič ne razmišlja o odhodu.

»V 30 letih se je marsikaj spremenilo. Predvsem so se spremenili prostori, razvilo se je več programov,« pove. Opaža tudi spremembo pri navadah uporabnikov. Če se spominja, da je bilo v začetku ljudem zelo težko prositi za pomoč, se ji zdi, da je sedaj manj ljudem nerodno, ko prvič pridejo po pomoč. Tudi stiske

se nekoliko drugačne. V začetku, ob razpadu gospodarstva, je prišlo do množičnega odpuščanja večjega števila ljudi. Danes odpuščanja niso več tako množična, ampak bolj posamezna. Je pa med uporabniki vse več ljudi s težavami v duševnem zdravju. Mnogi od njih nimajo potrjene diagnoze, vendar se opazijo spremembe v vedenju. Škoda se ji zdi, da nočejo poiskati pomoči na področju duševnega zdravja. Poleg tega opaža več prošenj za pomoč pri nakupu šolskih potrebščin. In če se morda zazdi, da je morda malo manj množičnih stisk, so te vsekakor globje.

Kljub marsikateri spremembi pa opaža, da še vedno prihajajo ljudje, ki jim je težko povedati svojo zgodbo in ob katerih moraš bistvo problema odkrivati

Kaj ti pomeni beseda služenje?

Služenje mi pomeni, da se ne postaviš nad človeka, ki išče pomoč, ampak si mu na voljo za oporo.

Kaj ti pomeni družina?

Družina so osebe, ki te brezpogojno sprejemajo.

Kakšen je tvoj čas za sprostitev?

Rada berem, obiskujem gledališče in izdelujem dekorativne izdelke

Najljubša pesem: *Rada imam glasbo, predvsem pesmi z lepim besedilnim sporočilom. In še vedno mi je najljubša Julija od Aleksandra Mežka.*

Najljubši kraj v Sloveniji: *Maribor.*

Najljubša slovenska beseda: *Solidarnost.*

počasi. To se z leti ne spreminja. Kot tudi prisotnost g. Branka Mačka, ki jih povezuje z istim žarom in srčnostjo kot na začetku. Še posebej na duhovnem področju.

Ko jo povprašam, kaj je tisto, kar ji je bilo najtežje, pove, da je z leti sicer dobila malo bolj trdo kožo, še vedno pa se je zelo dotaknejo stiske otrok in starostnikov, še posebej, kadar je v ozadju nasilje. Še danes ne more pozabiti mame s tremi otroki. Bila je onkološka bolnica in v času zdravljenja njen mož ni zmogel več ter jih je zapustil. »To se me je tako dotaknilo, da jih še danes ne morem pozabiti,« pravi.

Ni pa vse težko. Lepo ji je, da je lahko s temi ljudmi, ki ji zaupajo svoje težke zgodbe. Še lepše pa je takrat, ko se vračajo in povedo za rešitve, lepe novice. »Lepo mi je, kadar se srečujem z ljudmi na ulici

in z njimi poklepetam kot z znanci. Včasih lahko koga razveselim za kakšen rojstni dan – kot pred kratkim, ko smo neki deklici podarili torto, ki so jo dobili preko programa donirana hrana. Včasih shranim kakšno lepo knjigo in jo komu podarim. Spomnim se babice, ki je pred prazniki prišla žalostna, ker ne more kupiti darila za vnuke. Ko bi videli tiste srečne oči, ko sem ji podarila te knjige. Ali ob zgodbi brezdomca, ki se je odločil za abstinenco, poiskal stanovanje, dokončal šolo, se zaposlil in živi srečno življenje. Ja, te srečne zgodbe mi dajejo moč za vztrajanje. Rada imam ljudi, rada jih poslušam, in te srečne zgodbe mi sporočajo, da moje delo ni zaman, ko se trudim ljudi sprejemati brez obsojanja in predsodkov,« zaključi svoje razmišljanje Lijana.

Kakšna je razlika pri delu v Karitas danes in pred 30 leti?

30 let dela v Karitas mora imeti temelje v evangeliju. Moč, vztrajnost, pogum dobivam od zgoraj in s trdnim sodelovanjem med sodelavci. Vsi smo imeli kdaj krizo, ki smo jo premagali z Božjo pomočjo in medsebojnim spodbujanjem.

Ljudje, ki jim pomaga Karitas, so se v teh letih spremenili. Začeli smo z begunci iz Bosne in Hercegovine, veliko smo sodelovali s prijatelji iz Škofijske karitas Chiogga, ki so nas nevede veliko naučili. Ob vsaki materialni pomoči smo vedno videli tudi človeka, ki potrebuje našo dobro besedo. V desetletjih smo postali prepoznavni in ljudem se je manj neprijetno obrniti na nas po pomoč. Velikokrat smo tudi sodelavci naredili prvi korak k človeku v stiski, predvsem ob naravnih nesrečah. Ta korak je bil pri ljudeh vedno zelo cenjen. V zadnjih letih pa ob prvem stiku z ljudmi velikokrat slišimo: Kaj nam pripada? To vprašanje zahteva veliko pogovora in včasih prav raziskovanja, kaj se skriva za njim.

30 let so naši prijatelji starejši, s katerimi se na različne načine srečujemo. Generacija starejših se je zamenjala, ampak starejši ostajajo enaki. Čakajo naše obiske, naša srečanja in vedno so hvaležni za vsak trenutek, ki jim ga posvetimo.

Sodelavci Karitas, ki smo bili prej 30 let v vodstvu slovenske in škofijskih Karitas, smo se skoraj vsi osebno poznali. Sedaj nas je veliko več, zato je to skoraj nemogoče. Večji je razkorak med zaposlenimi in prostovoljci. Veliko več je evidenc in dokumentacije, za katero porabimo veliko časa, energije in marsikdaj zmanjka časa za delo z ljudmi. Sodelavke v naši dekaniji pa vztrajamo, večina že 30 let. Nekaj jih je že zelo v letih in nas lahko podpirajo samo še z molitvijo, nekaj jih je že odšlo v večnost. Manjši del pa nas vztraja, čeprav iz leta v leto čutimo težo svojih let in pomanjkanje mladih moči.

Božidara Česnik, ŽK Ilirska Bistrica

Kakšen naj bi bil sodelavec Karitas?

Če želiš postati prostovoljec v Karitas, moraš imeti veliko uho in dobro srce, da razumeš ljudi. Nikoli ne smeš misliti, da si komu pomagal. Ljudje v stiski s svojimi zgodbami so pomagali nam, prostovoljcem, sodelavcem Karitas. Zelo pomembno je, da imaš zelo dobro razvito empatijo. Človek, ki je šel v življenju skozi lastno težko izkušnjo, ki je bil lačen, bo veliko lažje razumel drugega v podobni stiski.

Vsi sodelavci Karitas morajo biti odkriti, veseli. Upoštevati morajo drug drugega, imeti čiste odnose in vse delati skupaj.

Pomembno je, da se ne izpostavljam, hvalimo, kaj smo naredili, naša dela bodo sama govorila.

Jožica Vrhovski, ŽK Maribor, Sv. Magdalena

Rada se spopada z novimi izzivi

10

Helena Zevnik Rozman.

Moj prvi kontakt z Alenko Petek, strokovno delavko ŠK Ljubljana, sega v daljno leto 1999, ko sem iskala prve informacije za delovanje ŽK, ki smo jo ustanavljali. »Vprašaj Alenko, ona to ve,« je bil odgovor takrat, in še danes se pogosto obrnem nanjo za nasvet in pomoč.

Alenka Petek je kot mlada pripravnica prišla na Škofijsko karitas Ljubljana malo pred vojno za Slovenijo, junija 1991. Sprva za nekaj dni v tednu kot del pripravništva, ki ga je opravljala drugje. Njeno prvo delo je bilo ocenjevanje škode po končani vojni in sodelovanje z občinami in drugimi organizacijami. Bilo je kar strašljivo, se spominja, predvsem pa jo je bilo včasih strah, ali bo ocena pravična in kako naj se stvari loti, saj je bilo to za vse prvič.

Kmalu so se pojavili tudi prvi begunci in s tem potrebe po še dodatnem kadru. Pater Marijan Šef, ki je bil takrat direktor, je v tujini pridobil nekaj denarja za dodaten kader in jo je zaposlil. Začeli so s pionirskim delom, pomagali beguncem in se sproti učili. Kot se spominja, je pomagala pri raztovarjanju kamionov, vodenju sodelavcev Karitas iz Nemčije, Švice, Avstrije, skupaj z novinarji hodila na obiske v begunske centre ali na domove, kjer so bili nastanjeni begunci, razdeljevala pomoč na terenu, prevajala in podobno.

»Ko prideš s fakultete, si teoretično podkovan. S prihodom na Karitas pa sem bila vržena v praktično delo. Vsak dan sem dobila nove naloge in jih je bilo treba opraviti, čeprav pogosto nisem vedela, kako naj se jih lotim. Večkrat sem ostala sama, ker so se drugi pripravniki umaknili. Pa sem si rekla: Pa saj bo šlo!« pripoveduje o prvih začetkih Alenka.

Danes je vseeno drugače, meni, saj imajo mlade sodelavke mentorje, za kar z veseljem največkrat poskrbi sama, ker ve, kako je to pomembno. Njeni začetki so bili pač pionirski časi. Tudi glavnina dela danes je utečenega, postavljeni so kriteriji za razdeljevanje pomoči, imamo kar nekaj izkušenj. Pa vendar se Alenki zdi, da se vsake toliko časa pojavijo novi problemi in se znajde pred novimi izzivi kot na začet-

ku. Nekaj takega se je bilo spomladi lotevati pomoči v času epidemije ali pomagati repatriirancem iz Venezuele. Zdi se ji, da jo novi izzivi pričakajo vedno znova.

S svetovanjem se je srečala, ko se je ponudila možnost, da se udeleži usposabljanja v Franciji, ter kasneje, ko je obiskovala triletno šolanje za zakonsko, družinsko in življenjsko svetovanje, ki ga je podprla Caritas Avstrije. Takrat je začela spoznavati, kako pomembno je svetovanje – predvsem, da kot svetovalec najprej razumeš sebe, in tako lažje pristopiš k sočloveku. Stik s sočlovekom najlažje najde takrat, ko njegovo stisko in težave vzame resno, mu prisluhne, mu da vedeti, da bosta skupaj iskala rešitev. »V zaupnem odnosu ne sodiš, ne omalovažuješ, ampak prisluhneš tistemu, kar človeka teži,« pravi Alenka, in zaradi takega odnosa jo mnogi kar sami poiščejo.

Kaj ti pomeni tvoj poklic?

Poklic doživljam kot poslanstvo, da vztrajam na tej poti.

Kaj ti pomeni družina?

Družina mi pomeni varno zatočišče, kraj, kamor se zatečem po vseh srečanjih z najrazličnejšimi stiskami, kjer vlada razumevanje, složnost, ljubezen. Družina mi je tudi v konkretno oporo pri mojem delu.

Kaj ti pomeni beseda darovanje?

Darovanje pomeni služenje ljudem.

Najljubša knjiga: Različne potopisne knjige, kot je Urok južnega morja avtorice Alme Karlin, ali pesmi Toneta Pavčka.

Najljubši kotichek, kjer se sprostiš: Narava, kjer je veliko zelenja in voda.

Najljubša slovenska beseda: Dobrota.

»Najlažje se stik in proces svetovanja začne, ko oseba pride po materialno pomoč in si vzameš čas za sočloveka,« pravi Alenka. »Kajti na samo svetovanje ljudje ne želijo priti, ker ocenjujejo, da tega ne potrebujejo. Če pa si vzameš čas ob prihodu po hrano, se lahko spontano začne pogovor in proces svetovanja.« Spominja se gospoda, ki je ob rednih srečanjih ob prevzemu materialne pomoči počasi začutil, da prihod po hrano pomeni tudi analizo svojega življenja v zadnjem mesecu, in se je sčasoma navadil, da je pred prihodom na Karitas pregledal svoje življenje. V tem vidi Alenka uspeh svojega dela.

Čeprav se je Alenka srečala z marsikatero stisko in se marsičesa navadila, ji je še vedno hudo, kadar se srečuje z različnimi oblikami nasilja in posledicami le-tega. Pa naj bo to nasilje nad otroki, sozakonci, starostniki, spolne zlorabe, samomori. Reševanje teh problemov je dolgotrajno in težko, prizadetih pa veliko članov družine. Vse te stiske ljudje težko predelajo, vsak hodi po svoji poti. Nekateri to hitreje rešujejo, drugi potrebujejo več časa. Prav pa je, da vsakemu pustimo toliko časa, kot ga potrebuje. Ravno zaradi tega je spremljanje takih stisk težko.

Delo na Karitas se Alenki zdi lepo, a hkrati tudi zahtevno in težko. Vendar se zaveda, da tudi drugje ni vse enostavno in brezskrbno. Sama sebe ocenjujejo kot človeka, ki se rad spopada z novimi izzivi. V veselje in spodbudo pa ji je gotovo to, da vidi, kako ljudje z njeno pomočjo na novo zaživijo, kako se problemi rešijo. »Ko vidiš te biserčke, dobiš vedno nov zagon za delo, za vztrajanje na tej poti,« zaključí misel.

Kaj je tisto, kar vam je bilo lepo pri delu v Karitas?

Kmalu bo 29 let, kar sem bila povabljená k sodelovanju ob ustanovitvi naše Župnijske karitas Kapla na Kozjaku. Takrat so se začele pisati različne zgodbe, od uvajanja v to poslanstvo do uresničitev zahtevanih nalog, ki so se kopičile in me postavljale na realna tla. Zavedala sem se, da je moje glavno poslanstvo uresničevati Jezusovo »zapoved Ljubezni« in jo širiti med ljudi.

V naši Karitas smo vedno sodelovali s Slovensko karitas in Nadškofijsko karitas Maribor, in kjer smo zmogli, tudi aktivno pomagali.

Moji spomini vseh teh let so prepleteni s prelepimi občutki s srečanj starejših ob obletnicah in drugače, pa z naših skupnih romanj, različnih obdarovanj, tudi otrok, pomoči drugim na več načinov, povezanosti v molitvi, pogovorov po telefonu ... Iskricе sreče so se takrat obojestransko prepletale.

Prelep in osrečujoč pa je bil zame čas, ko smo na pobudo našega g. župnika Jožeta Motalna obdelovali župnijski vrt in bogate sadove našega dela delili z drugimi širom Nadškofijske karitas Maribor.

Bogu hvala za vse to, kakor tudi za solze sreče, žalosti in sočustvovanja, za medsebojne nasmehе in tople objeme. Bogu hvala za to čudovito poslanstvo.

Marija Kašman, ŽK Kapla na Kozjaku

Verjeti v človeka, da se je sposoben dvigniti iz pekla

Pogovarjala se je Helena Zevnik Rozman.

Med zaposlenimi v ustanovah Karitas, ki so se zaposlili v prvem letu po ustanovitvi in še danes vztrajajo pri tem delu, je tudi Zvone Horvat Žnidaršič, vodja programa Skupnosti Srečanje. Povabili smo ga, da tudi on z nami podeli spomine in pogled na teh 30 let.

Kdaj si prišel na Karitas in kaj je bil razlog, da si se na Karitas zaposlil? Kakšne so bile tvoje prve naloge?

Ko sem leta 1991 zaključil fakulteto, sem iskal svoje mesto, kjer bi lahko uveljavil svoje znanje, poklic, poslanstvo. Znašel sem se v podjetju, kjer so usposabljali mlade v času pripravništva za delo in iskali zunanje partnerje, kjer bi lahko delali v prihodnosti. Kot zunanji partner tega podjetja se je v tistem času znašla Karitas, ki je iskala kader za svoje delovanje. Škofijska karitas Ljubljana in Slovenska karitas sta bili zelo povezani in sprejel me je p. Marijan Šef.

Že v tem času je bila moja želja, da bi v Slovenijo pripeljali alternativno možnost za pomoč odvisnikom. Glede na to, da je bila v naši neposredni bližini vojna in smo se soočali z velikim številom beguncev, je bilo moje prvo delo seveda povezano s to problematiko. Ukvarjal sem se predvsem z družinami, ki so sprejele begunce in so bile že same v materialni stiski. Treba jim je bilo nuditi podporo, hkrati pa je bilo veliko dela tudi z logistiko, prevozi iz podobnim.

Kdaj si se začel posvečati delu za odvisnike?

Vsi odgovorni so poznali moje ideje, da želim razvijati pomoč odvisnikom, konkretno pa se je zgodilo z enim primerom. Oglasil se je oče zaradi socialne stiske in materialne ogroženosti. Preko pogovora smo prišli do glavnega problema njihove družine, in sicer, da je sin odvisnik. Tako smo začeli sodelovati z očetom Francem Prelcem, ki je že imel kontakte z don Pierinom. Začeli smo s pripravami, in marca 1992 je ta sin s še nekaterimi drugimi fanti odšel v komuno v Italijo.

Kaj se je v teh letih spremenilo na področju spremljanja odvisnikov in kako je to vplivalo na razvoj dela z odvisniki?

V teh letih se je veliko spremenilo na kvantitativnem področju. Statistike kažejo, da se je odvisnost povečala za nekajkrat. Po drugi strani je prišlo do sprememb v družbeni senzibilnosti do tega problema in smo postali manj občutljivi. Oblikovalo se je veliko programov za pomoč odvisnikom, kar je čudovito sredstvo, da se odvisniki prestavljajo iz enega v drug program. Na področju stroke se je akumulirano ogromno znanja vseh, ki smo začeli z delom na tem področju, prav tako tudi izobraževalne ustanove izobražujejo o tej problematiki. Poleg tega se je v 30 letih zgodil preskok od kemične odvisnosti na nekemično odvisnost od novih komunikacijskih sredstev, iger na srečo, odnosov itd.

Vse naštetost je vplivalo na celotno naše delo, metode dela, strokovne pristope in vsebino programa. Že pri podpori družinam je prišlo do sprememb. V času naših začetkov so bile družine močnejša in konstruktivna podpora odvisnikom. Danes je žal veliko razbitih in enostarševskih družin ter s tem manj podpore, kar posledično pomeni več strokovnega spremljanja kot nekoč.

Cilji, kot so odgovornost, samostojnost, avtonomija, smisel življenja, pa ostajajo isti. Te vrednote so

Najljubša knjiga: *Alkimist.*

Najljubši kraj v Sloveniji: *Nova Gorica.*

Najljubša slovenska beseda: *Upanje.*

večne in se jih ne da spreminjati. Poštenje je za nas pomembno, ker je to sestavni del življenja. Vemo, da odvisniki manipulirajo, ne govorijo resnice – kako bi torej lahko odstopili od celostnega reševanja tega problema?

Kaj je bil vsa ta leta tvoj moto pri delu z odvisniki?

Verjeti v človeka, da se je sposoben dvigniti iz pekla in nekaj narediti zase. Da verjameš v človeka in da verjameš v Boga – da smo Njegovo orodje. Seveda se lahko pojavi konflikt med ljubeznijo in strokovnim delo, če podvomiš ali bo določena oseba zmogla, in je najraje ne bi sprejel. Zato je pomembno to zaupanje v človeka: verjeti, da mu Bog daje možnost, ker ga ljubi, in kdo smo potem mi, da bi ga za to prikrajšali?

Ali si se pri svojem delu kdaj počutil nemočnega?

Velikokrat se pri tem delu počutiš nemočnega. Ko se za nekoga trudiš, delaš, veš, da se je sposoben spremeniti, verjameš vanj, pa sam sebi ne zaupa in se odloči zapustiti skupnost. Kljub vsem močnim argumentom, ki govorijo v prid temu, da je dobro, da vztraja, gre po svoje. Ja, takrat se počutim nemočnega in rečem: Dobri Bog, samo ti se ga lahko še usmiliš.

Karitas v Sloveniji praznuje 30 let. Kako gledaš na ta jubilej? Kaj ti pomeni tudi skoraj tridesetdelno delo na področju pomoči odvisnikom?

Ko gledam svojo poklicno pot, je ves čas povezana s Karitas. Osebnost čutim hvaležnost Bogu, da mi je dal možnost, sem lahko sodeloval v Karitas. Karitas je velika zgodba. Pri Karitas sem spoznal veliko ljudi, ki so vplivali name osebno, na moj razvoj, človečnost, poslanstvo, kot na primer p. Marijan Šef, Imre Jerebic, Metka Klevišar, če se spomin samo na tiste iz prvega leta sodelovanja. Globoko sem prepričan, da brez Karitas ne bi bil to, kar sem. In sem zadovoljen, v sebi čutim neko srečo, notranje bogastvo, ki sem ga dobil na tej poti.

Kakšno pot razvoja pomoči odvisnikom vidiš v prihodnje?

V teh letih smo s programom doživljali razcvet in tudi upad. V zadnjem času zopet več ljudi išče pomoč, prihajajo svojci. Menim, da dokler bomo ostali zvesti poslanstvu s Cerkvijo, Karitas, vodstvu, se ne bojim za program Skupnosti Srečanje. Razvoj pa nas bo pripeljal do tega, da bomo znali preoblikovati program tako, da bomo zmogli odgovoriti na aktualne probleme.

Tudi Skupnost Srečanje letos praznuje 25-letnico prve komune na Kostonjeh pri Novi Gorici. V ta namen bomo v tem mesecu izdali strokovni zbornik. Kaj več pa nam razmere žal ne dopuščajo.

Kaj ti pomeni delo?

Delo mi pomeni uresničitev samega sebe, svojega poslanstva, svojega smisla.

Kaj je tvoja največja želja?

Želim si, da bi bil brez dela, ker bi to pomenilo, da ni več odvisnikov. No, bolj resno pa seveda, da bi bil zdrav in bi še vedno znal prepoznavati svoje poslanstvo kot mož, oče, zaposleni pri Karitas in kot družbeno odgovoren državljan.

Kaj ti pomeni beseda pripadnost?

Pripadnost je povezano z varnostjo. Ko čutim pripadnost, čutim sprejetost, in če sem sprejet, se počutim varnega.

Kdaj vam je pri vašem delu na Karitas težko, kdaj se počutite nemočni?

Vseskozi me najbolj obremenjujejo otroci, stiske otrok. Srečala sem veliko problemov v družinah, kjer se starši ne ukvarjajo dovolj z otroki in jih zanemarjajo. Pa bolni otroci ali otroci, ki so zašli v neprimerne družbe.

Drugo področje, ki me zelo boli, pa je beda in problemi starejših. Bodisi ker niso materialno dovolj preskrbljeni, bodisi zaradi pešanja moči, ali ker se ne vključujejo več v družbo in primerne dejavnosti. Mnogi med njimi imajo otroke, ki nimajo svojih dohodkov in se obežajo na že tako skromne dohodke svojih staršev.

Težko rešimo te probleme. Vendar čutimo, da bi morali nekaj narediti, pa ne zmoremo, nismo dovolj usposobljeni in nimamo pravih pristojnosti. Vidimo problem, pa ga ne znamo rešiti.

Ivanka Slak, ŽK Ljubljana Črnuče

Lahko z nami delite spomin svojega sodelovanja pri Karitas?

Kako naj se zahvalim? Kako naj poplačam za vse dobro, ki sem ga bila kot mlada žena in mamica daleč stran od doma in domačih deležna od tujih nepoznanih ljudi? Seveda, čutila sem in še vedno čutim neizmerno hvaležnost in spoštovanje do vseh in za vse prejeto.

In prišel je čas, ko je župnik daljnega leta 1990 pri sv. maši oznanil ter povabil župljane k sodelovanju v Karitas. Povedal je, da odslej lahko v Cerkvi javno, v organizirani obliki, pomagamo ljudem v stiski. Samo pristopiti moramo in se kot prostovoljci organizirati za pomoč drugim – ubogim, starejšim, posameznim ljudem v stiski. Takoj po sv. maši se nas je nekaj župljanek javilo v župnijski pisarni in ponudilo svojo pripravljenost ter željo za delo prostovoljke v Karitas.

To je bila zame tudi priložnost, kako preko dejavne pomoči ljudem v stiski vračati tisto dobro, ki sem ga bila svoj čas deležna.

Pod duhovnim vodstvom župnika smo se prostovoljci začeli sestajati in načrtovati naše delo v Karitas. Na Goriškem območju smo poiskali družine in posameznike v socialni in finančni stiski, jih obiskali in jim ponudili pomoč. Prvotnemu presenečenju je sledilo veselje, da smo se spomnili nanje.

Kmalu zatem je prišlo do vojne, najprej v Sloveniji, potem na Hrvaškem in nazadnje, v najstrašnejši obliki, tudi v Bosni in Hercegovini. Prihodi beguncev s svojimi stiskami so nas prisilili, da smo krepko zgrabili za delo, čeprav smo bili še neizkušeni.

Leta 1992 me je župnik nagovoril, da bi sprejela profesionalno delo na Karitas in organizirala pisarno za sprejem in pogovor z ljudmi. Z nemalo strahu in negotovosti pred prihodnostjo (moja skrb je bila družina, pa tudi stalno službo sem imela) sem sprejela izziv in ponudbo – z mislijo, da mi bo Božja previdnost zagotovo pomagala.

Prostori za delo so bili na razpolago v neki hiši v Solkanu, na Skalniški ulici 1, ki je bila v lasti cerkve Kristusa Odrešenika v Novi Gorici. Tam so imeli sedež tudi Krščanski demokrati in za nekaj časa, dokler se niso odselili, so mi odstopili vogal sejne mize ter svoj telefon. Začela sem brez tovrstnih izkušenj, še sama nisem vedela, kaj bom sploh počela. Najprej sem delala za potrebe Področne karitas, ki je leta 1993 postala Škofijska karitas Koper. Vojna in prihod beguncev (nastanili so se v zgornjih prostorih stavbe) sta prinesla ogromno človeških stisk in veliko dela. Povezovati sem se začela z vsemi novonastalimi župnijskimi Karitas na Primorskem, Slovensko, italijansko, hrvaško Karitas, z institucijami, kot sta Center za socialno delo in Rdeči križ, s podjetji ter z vsemi, ki so bili pripravljeni priskočiti na pomoč za reševanje potreb pomoči potrebnih in za pomoč pri organizaciji dela v pisarni. Vse več je bilo humanitarne pomoči in s pomočjo zlatih prostovoljcev z goriškega območja je bilo treba to pomoč koordinirati ter pošiljati v kraje, kjer so pomoč potrebovali. Obenem sem vodila pisarno, vabila prostovoljce in hodila na razne tečaje in seminarje Karitas na Primorskem, v Ljubljani, v Avstriji in Italiji. V Solkanu smo zbirali in delili tudi oblačila, pakete hrane pa smo delili v cerkvi Kristusa Odrešenika v Novi Gorici.

Bili so zelo težki začetki, ni bilo določenega urnika, ure so se nabirale ena za drugo, in vendar sem svoje delo opravljala z vsem srcem in vdanostjo. V pisarni Karitas v Solkanu sem bila zaposlena skoraj 6 let, potem pa sem nadaljevala kot prostovoljka v župnijskih Karitas in Goriški območni karitas. Skoraj 20 let sem delala in nekaj let vodila Medžupnijsko gorsko Karitas Grgar, od leta 2013 tudi kot vodja odbora za organizacijo dobrodelne prireditve Goriška dlan. Od leta 2019 sem voditeljica Župnijske karitas Nova Gorica.

Z Božjo pomočjo v Karitas vztrajam že 30 let, v službi najbližjega, v službi človekovega dostojanstva.

Giuliana Kralj Spina, ŽK Nova Gorica

Zakaj vztrajate pri delu v Karitas že skoraj 30 let?

Odgovor na to, zakaj vztrajam pri Karitas tako dolgo, težko najdem. Verjetno Bog tako hoče. Sama se nikoli nisem vprašala, zakaj to delam in zakaj je to potrebno. Ves čas mojega sodelovanja pri Karitas je v ospredju misel, ali sem naredila vse, kar je potrebno in prav, da se določena stiska reši.

Lep občutek je, ko vidiš pozitiven rezultat in veš, da je Božje usmiljenje na delu. Skrbi me, ker je vedno več skritih stisk. Ne le materialne stiske, ampak tudi duševne stiske, sramu zaradi občutka, da človek ni sposoben zagotoviti varnosti in stvari, ki so potrebne za preživetje družine. Boleče so tudi stiske, ki jih povzročajo razne bolezni. Te ohromijo dušo in telo.

Vsem želim pomagati in trudim se, da v to delo z Božjo pomočjo vložim kar največ same sebe. Iz lastnih izkušenj iz preteklosti vem, da je, ko si v stiski, najprej potrebna materialna pomoč. Vendar je pogovor z dobrim in zaupanja vrednim človekom po moje mnenju bistveno zdravilo za dušo. Zato tudi sama poskušam biti najprej pozorna poslušalka in sogovornica ter na tak način povedati človeku, da ga cenim in spoštujem. Ne vem, če mi to vedno uspe. Vem pa, da želim vsaj še nekaj časa ostati v službi zastonske dobrote. Seveda, če bo to Božja volja.

Sonja Mance, ŽK Breznica

Ponudi svojo roko siromaku

papež Frančišek

16

*Odlomki iz poslanice svetega očeta Frančiška za
4. svetovni dan revnih*

Srečanje s človekom, ki je ubog, nas izziva in sprahuje. Kako lahko prispevamo k odpravljanju ali vsaj lajšanju njene odrinjenosti in trpljenje? Na kak način mu lahko pomagamo v njegovi duhovni revščini?

Krščanska skupnost je poklicana, da se vključi v to izkušnjo medsebojne podelitve, v zavedanju, da ni dopustno, da bi jo prenašali na druge. Da bi bili v oporo ubogim, je temeljnega pomena živeti evangelijsko uboštvo v prvi osebi. Ne moremo se počutiti »v redu«, kadar je nek član človeške družine odrinjen v ozadje in postane senca. Nemi krik tolikih ubogih mora vedno in povsod naleteti na Božje ljudstvo v prvih vrstah, da jim da glas, da jih brani in se solidarizira z njimi spričo tolikšne hinavščine in tolikih neizpolnjenih obljub ter da jih povabi k sodelovanju pri življenju skupnosti.

Res je, Cerkev ne more predlagati splošnih rešitev, po Kristusovi milosti pa ponuja svoje pričevanje in geste medsebojne podelitve. Poleg tega čuti, da je dolžna predstaviti prošnje tistih, ki nimajo potrebnega za življenje. Spominjati na veliko vrednost skupnega dobrega je za krščansko ljudstvo življenjska obveznost, ki se udejanja v poskusu, da ne bi pozabili na nikogar izmed tistih, katerih človečnost je oskrunjena v temeljnih potrebah.

...

Ponujena roka odkrije, najprej tistemu, ki jo ponudi, da je v nas sposobnost za dejanja, ki življenju dajejo smisel. Koliko ponujenih rok vidimo vsak dan! Žal se vedno bolj pogosto dogaja, da nas naglica vleče v vrtinec ravnodušnosti, tako da ne znamo več spoznati toliko dobrega, ki je vsak dan storjeno v tišini in z izjemno velikodušnostjo. Zato se dogaja, da šele takrat, ko se zgodijo stvari, ki pretresejo tek našega življenja, oči postanejo sposobne odkriti dobroto svetnikov za »sosednjimi vrati«, »tistih, ki živijo blizu nas in so odsev Božje prisotnosti« (Apostolska spodbuda *Gaudete et exsultate*, 7), pa o njih nihče ne govori. Strani časopisov, internetne strani, televizijski ekrani so polni slabih novic, tako da je videti, da zlo suvereno kraljuje. Ni tako. Gotovo, ne manjka hudobije in surovosti,

nasilja in korupcije, a življenje je prepleteno z dejanji spoštovanja in velikodušnosti, ki ne le, da kompenzirajo zlo, pač pa tudi priganjajo, da gremo preko in smo polni upanja.

»Ponudi svojo roko siromaku« je torej povabilo k odgovornosti kot neposredna zaveza vsakogar, ki se čuti deležnega iste usode. Gre za spodbudo, da si naložimo breme najbolj slabotnih, kakor pravi sv. Pavel: »Služite drug drugemu po ljubezni. Saj je celotna postava izpolnjena v eni sami zapovedi, namreč: *Ljubi svojega bližnjega kakor sam sebe*. [...] Nosite bremena drug drugemu« (Gal 5,13-14; 6,2). Apostol uči, da je svoboda, ki nam je bila podarjena s smrtjo in vstajenjem Jezusa Kristusa, za vsakogar od nas odgovornost, da se postavi v službo drugih, zlasti najbolj šibkih. Ne gre za neobvezno spodbudo, ampak za enega od pogojev pristnosti vere, ki jo izpovedujemo.

...

Na poti vsakdanjega srečevanja z ubogimi nas spremlja Božja Mati, ki je bolj kot katera koli druga Mati ubogih. Devica Marija od blizu pozna težave in trpljenje tistih, ki so odrinjeni, saj je morala sama Božjega Sina roditi v hlevu. Zaradi Herodove grožnje je s svojim možem Jožefom in malim Jezusom bežala v drugo deželo in je usoda beguncev za nekaj let zaznamovala Sveto Družino. Naj molitev k Materi ubogih združi te njene ljubljene otroke in tiste, ki jim služijo v Kristusovem imenu. Molitev naj ponujeno roko spremeni v objem medsebojne podelitve in ponovno odkritega bratstva.

Zaradi sprejetosti lahko spremenimo svoje življenje

Barbara Godler

*»Jezus poslej ni več očitno hodil med Jude, ampak je šel od tam v pokrajino blizu puščave, v mesto, ki se imenuje Efraim, in je ostal tam s svojimi učenci.«
(Jn 11,54)*

Zgodba stanovalca hiše Efrem

Gospod Zoran ima pred prihodom v našo hišo Efrem čisto običajno življenjsko zgodbo kot mnogi izmed nas. Kot mladenič se je poročil, si ustvaril družino, imel službo, si zgradil hišo. Vse je bilo običajno in navadno. Danes radi uporabljamo izraz »bilo je kot iz škatlice«. Pa vendar se je nekega dne nekaj zalomilo in spet čez nekaj časa dokončno zlomilo. Zoranova žena se je odločila za drugo pot v življenju. Na tej poti ni bilo gospoda Zorana. Bila je pot ločitve. Gospod Zoran se je po ločitvi moral odseliti in zapustiti vse, kar je tam prigaral, vse, v kar je vložil svoj trud. V tem istem obdobju je podjetje, v katerem je bil Zoran zaposlen, propadlo, šlo v stečaj. Tako je ostal tudi brez službe.

Ni vedel kam. Ni imel zatočišča, prijateljem ni želel biti v napoto. Počutil se je osramočenega, izdanega. Nekaj časa se je potikal pri sorodnikih, a dolgo tako ni šlo. Pristal je na ulici, kjer je spal tudi več noči. Porabil je vse prihranke za preživetje. Ostalo mu ni nič razen kupa čustev, s katerimi ni točno vedel, kaj naj. Na ulici je spoznal veliko ljudi, ki so bili takšnega življenja precej vajeni. Eden izmed znancev mu je namignil, naj si gre poiskati pomoč na Karitas, kjer je sprejemna pisarna.

Tako je nekega dne, ko je bila stiska tako velika, Zoran poiskal pomoč pri sodelavki Karitas v Celju. Iskal je namestitev, podporo, da bi lahko začel na novo. Samo za kratek čas, da si opomore od vsega, kar se mu je naenkrat zgodilo. Samo da prebrodi to težko obdobje. Zorana smo povabili v Vrbje, kjer smo imeli informativni pogovor. Po tem pogovoru smo ugotovili, da ga lahko sprejmemo v krizno namestitev Efrem. Zoran je bil sprva nezaupljiv, negotov. Kmalu se je sam ponudil in izražal željo po vključitvi v naše prostovoljno delo, največkrat je bilo delo urejanja okolice. Ker se je izkazal kot odgovoren človek, vreden zaupanja, smo ga povabili v skladišče z oblačili, kjer danes dela pri prevzemu in oddajanju oblačil. Kot pomočnik odgovorne osebe se rad udeleži tudi letovanja starej-

ših. Pripravljen je pomagati pri vseh opravilih. Hvaležen je, ker lahko pomaga, saj dobi občutek vrednosti in potrditev v tem, da je dober – da je še vedno »uporaben«, če hočete.

Biti uporaben, biti zaželen, biti nekaj nekemu je danes pojem, beseda, ki ima težo. BITI pomeni OBSTAJATI, pomeni ŽIVETI. Zoran je bil pri nas sprejet, in zaradi te sprejetosti je danes zagotovo bolj samozavesten ter odločen, da spremeni svoj način življenja.

Pridobil je na zaupanju vase in v ljudi okrog sebe. To ni konec njegove zgodbe. Je začetek nove zgodbe, ki se je začela v Vrbju in je vredna zapisa.

Zakaj oz. od kod ime Efrem?

Ime programa smo vzeli iz Janezovega evangelija, vendar smo se poslužili starega prevoda tega kraja, kamor se je pred pasho svojega trpljenja umaknil Jezus skupaj s svojimi učenci (skrivnost tihe nedelje). Gre torej za kraj, kamor se je Jezus umaknil pred stisko, ki je prihajala nanj, in se pripravljati na izročitev svojega življenja. Tudi mi želimo biti zatočišče urbanim brezdomcem, po drugi strani pa jih želimo usposobiti in opolnomočiti za življenje.

Krizne namestitve se poslužujejo uporabniki, ki zaradi različnih razlogov ostanejo brez strehe nad glavo oz. nimajo urejenega bivališča in zato ne morejo dostopati do raznih pravic in ugodnosti. V integracijski hiši izvajamo tudi program kriznega gospodinjstva, znotraj katerega nudimo uporabnikom možnost tuširanja in druge osebne higijene ter pranja oblačil. Uporabniki imajo tudi možnost koriščenja frizerskih storitev ter se lahko vsakodnevno vključujejo v program socialnega vključevanja. Uporabnik z ostalimi stanovalci skupaj uporablja sanitarije in kuhinjo. Ker so uporabniki različnih starosti, različnih življenjskih izkušenj in spoznanj, nemalokrat težko najdejo skupne interese za druženje. A sčasoma pride tudi to.

Krizna situacija jih v nekem življenjskem obdobju pahne tako nizko, da se le težko znova poberejo in zaupajo. Nekateri naši uporabniki so ozdravljeni odvisniki od raznih substanc ali pa so na poti odvajanja od odvisnosti. Tukaj mislimo predvsem na odvisnost od

alkohola, zaradi katere družine, posamezniki, starejši in svojci zelo trpijo. Kako dolgo bodo uporabniki ostali pod našo streho, ne vemo. Nekaj mesecev, lahko nekaj let. Z gotovostjo pa lahko rečemo, da uspešno rešujemo problematiko moškega brezdomstva, kajti če pred nezaželenimi nočitvami pod nebom rešimo »samo« teh devet moških brezdomcev, naredimo zelo veliko.

»Mi sami čutimo, da je to, kar počnemo, samo kaplja v morje. Vendar če te kaplje ne bi bilo v morju, mislim, da bi bilo morje zaradi te manjkajoče kaplje, manjše.« (sv. Mati Terezija)

Pri nujenju te oblike pomoči odlično sodelujemo s službami, kot so center za socialno delo, policija, zdravstvenimi domovi, patronažna služba, domovi za starejše občane, občine. Mreženje prinaša krepitev medsebojnih vezi in nova poznanstva. Vse to omogoča program, ki se sooča s stisko urbanega brezdomstva.

Dnevi druženja in pomladnega oddiha za starejše

Barbara Godler

Škofijska karitas Celje že nekaj let v Vrbju organizira pomladni odih. Namen oddiha je povabiti med nas tiste starejše in osamljene, ki si skozi vso leto redko privoščijo odhod na počitnice. Želimo, da so te počitnice dostopne za vse starejše. Starejši so radi v naravi, gredo na sprehod in so sploh aktivni. Radi gredo na izlet v neznan, saj je to zanje še poseben izziv in vznemirjenje. Kljub potrebam, ki so pri starejših različne, je sprememba okolja prav gotovo priporočljiva in zaželena. Danes si počitnice nekateri še vedno težko privoščijo zaradi finančnih ali morebitnih zdravstvenih in drugih osebnih težav.

Spoznavanje in druženje – to je tisto, kar potrebujejo udeleženci počitnic. Večere si popestrimo s filmom pod zvezdami in duhovnim večerom. Piknik ob zaključku je pika na i počitnic. Udeleženci so veseli, saj smo pri teh počitnicah, kolikor zmoremo, prisotni tudi zaposleni in se vključujemo v njihove dejavnosti. Mladi in starejši smo radi skupaj. Pomoč pri preprostih vsakdanjih opravilih starejšemu je bogat prispevek in spodbuda k medgeneracijski solidarnosti.

Koper

Tudi brezdomni so med nami

Lucija Božič

Pomoč brezdomcem, ki jo izvaja Škofijska karitas Koper je odgovor nevladne in humanitarne organizacije na pereč problem brezdomstva v lokalnem okolju. Brezdomci so specifična populacija ljudi, ki je v našem družbenem okolju zapostavljena ter posledično odrinjena na družbeni rob.

Program Zavetišče za brezdomce, Hiša Malorca Ajdovščina, Škofijska karitas Koper izvaja od februarja 2015. Takrat smo z delom pričeli na pobudo Občine Ajdovščina, ki je zaznala problema brezdomstva v lokalnem okolju. Občina Ajdovščina je še danes naš pomemben financer. Poleg občine program financirajo še Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, Fundacija invalidskih in humanitarnih organizacij, prispevek za bivanje plačujejo tudi stanovalci zavetišča.

Hiša je namenjena polnoletnim osebam, ki nimajo zagotovljenih minimalnih bivalnih pogojev, so brez doma ter začasno ali trajno nezmožni samostojno reševati svojo stanovanjsko problematiko in so brez rednih prihodkov ali jim le-ti ne zagotavljajo materialne varnosti.

Nudimo 24-urno namestitev ali pa samo možnost koriščenja dnevnega centra. Na voljo imamo šest sob, ki omogočajo namestitev desetih uporabnikov, in še dve postelji za krizno namestitev. Kuhinja, dnevna soba, kopalnica, sanitarije so skupne. Pred hišo se nahajata dvorišče in vrt, na katerem imamo tri visoke grede. Na visokih gredah gojimo sezonsko zelenjavo in zelišča, kar je prijetna popestritev našega programa.

Trenutno se v zavetišču nahaja 10 uporabnikov, trije uporabniki pa prihajajo v dnevni center.

Naš program se deli na dva sklopa: V osnovnem sklopu vključenim zagotavljamo storitve osnovne oskrbe, in sicer bivanje s prenočitvijo, organiziranje prehrane, nujno obleko in obutev, zagotovitev vzdrževanja osebne higiene, toaletnih potrebščin ... V drugem delu pristopimo k problematiki brezdomstva bolj celostno in pogledamo ozadje ter razloge, ki so vodili v brezdomstvo. Vsakemu posamezniku nudimo možnost izdelave osebnega načrta.

Nudimo tudi informativne in svetovalne razgovore, pomoč pri socialnem vključevanju in pri skrbi za aktivno preživljanje prostega časa, nudimo druženje, po-

Zadnjih pet let

moč pri reintegraciji ter pri pridobivanju funkcionalnih znanj. Te storitve so na razpolago tudi osebam, ki ne koristijo nastanitvenih kapacitet in se vključujejo zgolj v dnevno dogajanje v hiši.

Pri delu sodelujemo s prostovoljci, strokovnjaki z različnih področij, sorodnimi programi in različnimi institucijami: Centri Karitas, centri za socialno delo, Rdečim križem, občinami in drugimi ustanovami.

Svoje zgodbo nam je zaupal stanovalec Ivan:

Po razvezi zakonske zveze sem se znašel brez stanovanja. Dve noči sem spal v avtu. Na centru za socialno delo so mi povedali, da lahko grem v zavetišče za brezdomce Hiša Malorca Ajdovščina. Šel sem vprašat v Malorco, kjer so me sprejeli. Hiša Malorca je pomembna, da brezdomci ne ostanemo na cesti, da imamo streho nad glavo, da imamo zavetišče. Če ne bi bilo Malorce, bi moral spati na železniški postaji v kakšnem vagonu. Tukaj dobim kosilo, se lahko tuširam, umijem, obrijem, lahko si skuham kavo. V zavetišču nas je 10. Z ostalimi fanti in zaposlenimi se dobro razumem in nimam nobenega problema.

Poleg Hiše Malorca znotraj ŠK Koper že od leta 2004 deluje tudi Dnevni center za brezdomce Bertoki. Danes so izvajalci programa na voljo brezdomcem vsak delovni dan. V letošnjem letu je bilo uporabnikov že čez 80.

Program si prizadeva brezdomcem, ki so brez bivališča ali se samo začasno zadržujejo na območju Istrske območne Karitas, nuditi osnovne pogoje za življenje in preživetje, osnovno psihosocialno pomoč, možnost smiselnega preživljanja prostega časa, strokovno pomoč pri uveljavljanju socialnovarstvenih pravic ter duhovno oskrbo.

Dejavnost centra zajema tri sklope pomoči: higien-ski sklop, dnevni sklop in informativno-svetovalni sklop.

Prizadevamo si tudi za sodelovanje uporabnikov za boljše izvajanje programa, povezovanje z lokalno skupnostjo, omogočanje zagovornišstva in obveščanje javnosti o problematiki brezdomstva ter težavah brezdomcev.

Marijana Plesničar

20

Center Bogdana Žorža je bil 20. 5. 2019 ustanovljen kot nadgradnja utečenega socialnovarstvenega programa za otroke in mladostnike Popoldan na Cesti, ki je namenjen predvsem kratkotrajni dnevni obravnavi otrok in mladih, ki prihajajo iz socialno in ekonomsko ogroženih družin ter potrebujejo posebno varstvo in skrb. Deluje v duhu »piramide Karitas«, kar pomeni, da v osnovi sodelavci Karitas na terenu zaznajo različne stiske in jih skušajo reševati tako, da v strukturi Karitas in tudi v drugih strokovnih krogih pomagajo staršem in otrokom poiskati primernega človeka, ki si je pripravljen vzeti čas ter uporabiti svoje znanje pri iskanju poti iz nastale situacije. Za pomoč pri tem delu je izrazilo pripravljenost več kot deset različnih strokovnjakov.

Center je namenjen tako otrokom in mladostnikom, ki se znajdejo v različnih stiskah in težavah v času odraščanja, kot tudi staršem, ki so v današnjem hitrem tempu življenja soočeni z različnimi stiskami, s katerimi se ne znajo spopasti.

Staršem in skrbnikom otrok je tako omogočeno svetovanje v zvezi z vzgojnimi težavami, s katerimi se srečujejo. Nekateri otroci/mladostniki nas obiščejo zaradi manjših težav, posveta, ugotavljanja sposobnosti, diagnosticiranja specifičnih učnih težav, prepoznavanja težav na področju socializacije in komunikacije, psihosomatskih težav, drugi pa poleg že omenjenega potrebujejo tudi dalj časa trajajoče svetovanje njim in staršem, dolgotrajno korekcijo različnih težav, vodenje, stalno spodbujanje in podporo.

V trenutni situaciji, v kateri smo se znašli, pogrešamo osebni stik, zato namenjamo mladim in njihovim staršem veliko pozornost s svetovanjem preko telefona.

Družinsko dinamiko znotraj posamezne družine soustvarjajo vsi družinski člani. Velikokrat se čustva, s katerimi se sooča en član, prenesejo na vse ostale. En vznemirjen član, in kmalu že cela družina »bezlja«. Slednje se je še posebej izkazalo v času karantene, ko smo bili prisiljeni veliko časa, ki ga sicer ločeno namenjamo za različne aktivnosti, preživeti skupaj. Veliko družinam smo tako pomagali tudi pri premagovanju napetosti znotraj družin.

V naš program je vključen deček, ki le stežka vzdrži koncentracijo za delo pri pouku. Še težje je bilo zanj delo na daljavo, saj je moral naloge opravljati skupaj s starši, ki pa zaradi svojih skrbi in obilice dela niso zmogli dovolj potrpežljivosti. Deček je s šolskim delom zaostajal, in zanj smo oblikovali program dela, da je skupaj z našimi prostovoljci nekaj šolskih obveznosti reševal zunaj svojega doma. Preko Centra Bogdana Žorža smo s starši imeli več pogovorov, da bi jih

razbremenili in jih opogumili za nadaljnje delo. Poleg ljubezni je v družini potrebnega tudi nekaj znanja o medsebojnih odnosih, razumevanja in empatije.

V okviru Centra Bogdana Žorža izvajamo tudi Seminar za neprofesionalno svetovanje z naslovom Odrinimo na globoko, ki ima namen izobraziti naše prostovoljke v duhu pastoralne vsebine karitativnega dela in družbenega nauka Cerkve, da bodo znale prepoznati stiske in spremljati ljudi na poti k samopomoči. Na ta način želimo naše sodelavke okrepiti, da bodo ozaveščale o stiskah v svojem okolju, jih naučiti prepoznavati stiske, jih usposobiti, da bodo pristopile k osebi, ki je v stiski, in da bodo pridobljeno znanje tudi delile naprej. Z metaforo povedano: želimo jih opogumiti, da bodo znale zapustiti varen pristan in odriniti na globoko.

Seminar poteka od oktobra 2019. Srečujemo se v Centru karitas v Ajdovščini, enkrat do dvakrat mesečno. Srečanja vodijo različni strokovnjaki s področij, ki lahko našim prostovoljkam pomagajo pri reševanju stisk, s katerimi se srečujejo pri svojem delu, pa tudi pri njihovi osebni rasti. To so področja družinskih odnosov, stisk starejših, stisk otrok in mladostnikov, brezdomstva, nasilja, odvisnosti in še česa.

Za seminar se je odločilo skoraj dvajset sodelavk karitas, ki prihajajo iz Goriške in Istrske območne karitas, Dekanijske karitas Idrija – Cerklje na Gori in iz Vipavske dekanije. V seminarju so prepoznale priložnost, da izpopolnijo svoje znanje, podelijo pridobljene izkušnje ter naredijo nekaj zase in na ta način postanejo še boljše v tem, kar počnejo.

Udeležence so do sedaj srečanja ocenile odlično, tam, kjer jih kaj zmoti, pa hitro ukrepamo in do naslednjega srečanja stvari popravimo ali nadgradimo.

Pomembno se nam zdi, da imajo udeleženske možnost povedati, katere teme jih še posebej zanimajo, da potem lahko pripravimo srečanja, ki jim resnično koristijo, ter tako pridobijo znanje, ki ga lahko uporabijo pri delu s prejemniki pomoči v Centrih Karitas, pri delu v župnijskih Karitas ali pri izvajanju drugih programov znotraj Škofijske karitas Koper. Lahko rečemo, da seminar ustvarjamo skupaj in tudi na ta način gradimo Center Bogdana Žorža.

Vizija za prihodnost

Že nekaj časa imamo v načrtu širitev programa Popoldan na Cesti s trenutnih 10 lokacij, ki pokrivajo Goriško območno karitas, Vipavsko, Postojnsko in Ilirsko-Bistriško dekanijsko karitas, na celotno področje Škofijske karitas Koper oz. še na Tolminsko in Istrsko območno karitas. Širitev na obalo je bila načrtovana že v letošnjem letu, a nas je tik pred uresničitvijo zaustavila »korona«. Je pa prav ta situacija pripomogla, da smo z učenjem in svetovanjem na daljavo, s pomočjo tehnologije, program dejansko razširili po celotnem teritoriju. Pomoč smo, poleg otrok z utečenih lokacij, nudili tudi otrokom na Obali, na Krasu in na Tolminskem.

V načrtu je, da Center Bogdana Žorža še bolj zaživi in da od reševanja posameznih primerov preraste v stalno prakso v naši Škofijski karitas. Poleg nujenja strokovne pomoči staršem pri reševanju problemov v družinah in posredovanja informacij staršem o nujenju različnih oblik socialnih servisov in pomoči nameravamo preko »šole za starše« širiti znanje za ravnanje v družinski skupnosti, o vzgoji otrok, starševstvu in specifičnih tiskah, s katerimi se starši odraščajočih otrok srečujejo.

Glede na razvoj situacije se nam bodo gotovo porodile tudi nove ideje, kako na najboljši možen način pomagati ljudem, ki se znajdejo v stiski. Izzivi ostajajo in mi se z njimi vsakodnevno soočamo. Naj nas pri našem delu vodi Sveti Duh.

Zadnjih pet let

Ljubljana

21

Hiša v Logatcu

Alenka Petek

Leta 2018 smo v Logatcu od župnije dobili v najem hišo z uporabno površino 285 m², ki smo jo preuredili v stanovanja za družine v stiski, saj je bila že desetletje prazna. Z omejenimi sredstvi in veliko prostovoljnega dela nam jo je uspelo oživiti za nov namen.

Najprej smo izdelali pet različno velikih bivalnih enot, vsako s svojimi sanitarijami, kopalnico in kuhinjo. V stanovanja smo naselili deložirane družine, pare in posameznike. V eno od bivalnih enot smo naselili družino iz Venezuele, ki je vključena v postopek repatriacije, na dve venezuelski družini pa zaradi zaprtja mej še čakamo. V ta namen smo v mansardi izdelali še dve stanovanji. Poleg stanovanj je v hiši tudi soba za socialno delavko za srečevanje s stanovalci ob naših obiskih.

Stiske, ki so naše stanovalce pripeljale do deložacije, so zelo kompleksne, vsem pa so skupni bolezen, invalidnost, slabo finančno stanje ter to, da so izgubili svoj dom. Dom, v katerem so živeli več desetletij, kjer so pustili svoje korenine, svoje spomine, kjer so preživeli tako svoje lepe kot tudi slabe trenutke. Težko si predstavljamo, kako hudo je bilo pustiti del življenja za sabo in oditi v neznano, se preseliti v nov kraj, pa čeprav je bila to zanje rešitev. V okolju, kjer so živeli, so zapustili svoje znance, sosede, prijatelje, svojo socialno mrežo, ljudi, s katerimi so se dnevno srečevali, poklepetali ali šli z njimi na kavico ali klepet. Tu, v novem okolju, so morali vse to graditi in vzpostaviti na novo.

Gospod, ki je bil podjetnik in je zaposloval več deset ljudi, je povedal, da ga je ekonomska kriza pahnila na rob. Za širitev podjetja je najel kredit, ki ga zaradi zmanjšane obsega dela ni zmogel plačevati. Ostal ni samo brez podjetja, ampak tudi stanovanja in družine. Težko se je človeku, ki je nekoč imel vse, naslednji trenutek pa ostane brez vsega, soočiti in spopasti s tako veliko izgubo. Celo življenje je živel v Ljubljani, v Logatcu se na začetku kar ni znašel. Na novo si je

moral poiskati znanke in prijatelje, saj te, kot pravi, v nesreči običajno vsi zapustijo. Ko imaš denar, imaš tudi veliko »prijateljev«. Ko pa denarja ni, se tudi prijateljstvo neha. Vesel je, da sedaj bivališče v Logatcu dojema kot dom. Ko je odsoten in se vrne v Logatec, se vrne domov – v stanovanje in prostor, kjer se dobro počuti, kjer mu je prijetno.

Tudi zakonca sta zaradi kreditov izgubila hišo, ki sta jo skupaj zgradila, v kateri sta vzgajala otroke in po upokojitvi živela. Ni bilo lahko. Še posebej, ker imata zaradi različnih bolezni hude zdravstvene težave. Tudi onadva sta se morala privaditi na novo okolje. Danes je tudi to stanovanje njun dom. Vživela sta se v kraj in se odlično razumeta s sosedi.

Gospa, ki je prišla iz Ljubljane, pove, da je k domačnosti veliko prispevalo to, da si je stanovanje uredila po svoje. S sabo je prinesla spominke, slike in porcelan, ki jo spominja na prejšnje bivališče, v katerem je živela več kot štirideset let. Na ta način si je pričarala domačnost.

Vedeli smo, da se moramo v tem projektu tako mi kot stanodajalec prilagoditi potrebam in željam naših uporabnikov, uporabniki pa našim pravilom ter prostorskim in finančnim omejitvam, ki jih imamo pri svojem delu. Stanovanjske enote so opremljene, stanovalci pa lahko po lastni želji tudi dokupijo opremo in jim vnesejo svojo domačnost. Želimo si, da bi stanovalci med seboj stkali dobre vezi, da bi se razumeli in si bili v pomoč. Vsi so si zelo lepo uredili svoja stanovanja in zanje tudi zgledno skrbijo, enako tudi za okolico in skupno teraso.

Seveda pa tako kot v vsaki skupnosti tudi tu pride do težav, medsebojnih trenj in izmenjav različnih mnenj. Zato Škofijska karitas Ljubljana vsem stanovalcem nudi pogovor, strokovno pomoč, spremljanje in svetovanje. Pomagamo jim pri reševanju vsakodnevnih sporov in težav. Z nastanitvijo, našo tedensko prisotnostjo ter rednim spremljanjem jih varujemo pred ponovnim zdrsom v revščino in brezdomstvo. Seveda pa je naš končni cilj želja, da se osamosvojijo ter zaživijo samostojno človeka vredno življenje.

Program za svetovanje

Alenka Petek

Program za svetovanje pri ŠKL letos poteka že peto leto. Vodita ga ddr. Stanko Gerjolj in Ana Rožman. Traja dve leti in obsega osem vikend seminarjev. Z izobraževanjem želimo, da naši prostovoljci bolje spoznajo sebe, svoja ravnanja, se soočijo z dogodki iz otroštva, ki jih niso razrešili, pa jih bremenijo in jim onemogočajo kakovostno življenje ter kvalitetnejšo pomoč našim uporabnikom. Proces usposabljanja jim omogoča, da pri sebi preizkusijo nove načine doživljanja in odzivanja na stiske.

Nepredelane vsebine jih pogosto omejujejo in delujejo kot blokade ter jih onemogočajo in omejujejo pri vsakodnevnih stikih. V različnih situacijah pogosto reagirajo v skladu s preteklimi nepredelanimi izkušnjami, zaradi česar lahko imajo težave v različnih odnosih in področjih življenja. Zelo blagodejna in zdravilna za celoten proces šolanja je vsakokratna zaključna sv. maša, pri kateri vsi udeleženci aktivno sodelujejo in izročijo Bogu vse, kar so na tem seminarju na novo pozitivnega ali negativnega odkrili o sebi.

Zbrala sem nekaj mnenj udeležencev šolanja. Povedali so, kaj jim izobraževanje pomeni in kje vse lahko pridobljeno znanje uporabijo.

Odločitev, da se udeležim seminarja za svetovanje za sodelavce Karitas, je pomenila, da želim z Božjo pomočjo podirati predstave o sebi in graditi nove. Pogle dati vase, priznati ranjenost, odvreči »vsevednost« je delo na sebi, ki se ga marsikdo ne želi lotiti. S takšnim delom pa se odpira pogled, sočutje in razumevanje za človeka, ki je v stiski ...

Marija Globokar

Izobraževanje za svetovanje, ki se ga udeležujem, je zame lepa priložnost, da malo bolj zares in globoko pogledam vase. Kje in kaj so moje korenine in tudi, kaj je bilo morda tisto v preteklosti, kar danes vpliva na moje življenje (lahko pozitivno ali tudi negativno). Bolj ko bom spoznal sebe, lažje bom razumel druge. In to dejstvo je zelo pomembno za vse, ki smo sodelavci Karitas ter v službi bližnjim, ki so potrebni pomoči.

Miran Prnaver

Izobraževanje mi je omogočilo vpogled v zakriti, ali bolje, potlačeni del mojega jaza. Ddr. Stanko Gerjolj in Ana Rožman sta mi ob pomoči ostalih udeležencev pomagala najti pot, kako vse izročiti našemu Gospodu. To spoznanje mi bo spodbuda za razumevanje različnosti ljudi, njihovih odzivov in življenj. Hvala vsem, tudi Alenki za vso organizacijo in materinsko skrb.

Milica Bučar

S tem izobraževanjem pridobivam zelo veliko, najbolj pa moč, da lahko z ljudmi v stiski uporabljam čutne zaznave, ki se jih prej niti zavedal nisem. Da zmoremo kar najbolje pomagati ljudem v stiski, pa moramo najprej utrditi zavedanje in vedenje o nas samih. To izobraževanje mi je omogočilo pozitivne spremembe, ki so sedaj del mojega življenja in posledično tudi del življenja ljudi, s katerimi se srečujem. Če le eno seme vzklje v srcu

iskalca pomoči, je krog Božje ljubezni sklenjen. Zato sem hvaležen za darilo modrosti, ki sem ga na tem izobraževanju do zdaj prejel.

Primož Kolenc

Zadnjih pet let

Maribor

Bartimajeva izba

Darko Bračun

23

O Bartimaju beremo v Svetem pismu: bil je slepi berač, ki je ob poti v Jeriho vpil po pomoči. Eni so šli mimo. Jezusovi učenci so ga želeli utišati, Jezus pa se je ob njem ustavil in ga je vprašal: 'Kaj lahko storim zate?' Dovolj je le vprašanje, ki izrazi hotenje po vstopu v odnos, življenje človeka v stiski, in prevzame nase težo njegovega križa. Počasi, po korakih, ga vključuje in mu vrača dostojanstvo, da lahko vstane, 'spregleda' in gre naprej.

'Bartimajeva izba' predstavlja na Nadškofijski karitas Maribor skladiščne prostore programa Donirana hrana, ki ga v Mariboru sistemsko izvajamo od leta 2016. Konkretno sta to dva prostora v pritličju Strossmayerjeve 15 v skupni izmeri 35 m², opremljena z ustreznimi regali, razdelilnimi košarami, hladilnimi in zamrzovalnimi omarami, sortirnimi površinami ter delom z umivalnikom ter ostalimi pripomočki za zagotavljanje ustreznega higienskega standarda. To je materialna osnova navedenega programa, ki danes presega zgolj transfer materialne pomoči in je **kontinuirana socialnovarstvena storitev** tistim družinam in posameznikom, ki potrebujejo **redno spremljano pomoč ob podpori individualnega svetovalnega dela ter spremljanih stikov** s strokovnimi delavci, so-

30 let Karitas

glas revnih v družbi

delavci in prostovoljci Karitas, da ob njihovi podpori ne zgolj preživijo iz dneva v dan, temveč **lahko vstanejo in zaživijo samostojnejše, polno življenje.**

Nadškofijska karitas Maribor se s prevzemom, skladiščenjem in razdeljevanjem donacij hrane srečuje že vse od ustanovitve pred dobrimi 30 leti. Konkretneje z vsakodnevnimi prevzemi kruha ob vzpostavitvi sistemske pomoči brezdomnim osebam sredi 90-ih let, od leta 2010 pa v sodelovanju s trgovskim centrom E.Leclerc prek sistema prevzema prehranskih artiklov vsak delovni dan.

24

Na to osnovo se je Nadškofijska karitas Maribor kot izvajalska organizacija oktobra 2016 vključila v projekt Donirana hrana, in sicer na povabilo Lions kluba Maribor - Zarja, ki je predhodno vzpostavil mrežo 7 različnih trgovin (Spar, Mercator, Tuš), ki poslujejo na področju Mestne občine Maribor. Do leta 2020 smo pridružili še 6 trgovin Hofer in 6 trgovin Lidl. Skupaj danes prostovoljci Karitas vsak obratovalni dan prevzemajo hrano v **19 trgovskih centrih v Mariboru.**

Večina prejemnikov je vključenih enkrat tedensko. Količina dnevno prejetih (do 500 kg/dan) živil omogoča, da po vnaprejšnjem fiksnem razporedu vsakodnevno vključimo med 22 do 25 družin oz. posameznikov donirane hrane ali 47–68 oseb dnevno. Ob vzpostavitvi mreže dnevnih prevzemov ter razdeljevanja kruha in pekovskih izdelkov s strani mreže župnijskih Karitas v Mariboru ter drugih socialnih ustanov ocenjujemo, da je vključenih dodatnih 60–90 oseb (torej skupaj 107–158 oseb dnevno).

V letu 2019 je bilo v program skupno vključenih 220 družin in posameznikov – to skupaj predstavlja kar **672** oseb, ki so vsaj enkrat tedensko prejele pomoč iz navedenega projekta.

Večinoma gre za prejemnike socialnih transferjev, nizkih pokojnin ali zaposlenih z nizkimi dohodki. Med prejemniki so tudi osebe, ki imajo težave v telesnem in duševnem zdravju, invalidi, starejši in mlajše osebe, ki živijo same.

Še posebej smo ponosni, da smo uspeli v projekt od oktobra 2016 pritegniti in vključiti mnoge prostovoljce Karitas, ki danemu programu dajejo veliko humanitarno noto in družbeno angažiranost: trenutno se vsak večer prevzem hrane vrši s tremi (3) kombiji Karitas po točno določenem redu v trgovskih centrih. Zgovoren je podatek za leto 2019, ko je v celotnem letu sodelovalo 27 sodelavcev in prostovoljcev Karitas

ter opravilo 4.641 ur prostovoljnega dela in prevozilo 28.790 km. Zbrana hrana v letu 2019: **182 t** (sadje in zelenjava, pekovski izdelki, sendviči, drugi mesni izdelki in mlečni izdelki).

'Bartimajeva izba', program donirane hrane, zaokrožuje prizadevanja sodelavcev in prostovoljcev Karitas na širšem mariborskem področju, ko na eni strani družbeno odgovorno ter ekološko ozaveščeno skrbimo za manj zavržkov hrane in na drugi z veseljem ugotavljamo, da lahko v vsakem trenutku človeku, ki v stiski potrka na vrata Karitas, ponudimo ne le psihosocialno podporo ter pomoč, temveč konkretno pomoč v hrani, in to na način bratske bližine in medsebojne sprejetosti. Še posebej smo veseli dveh mrež, ki sta se v času delovanja programa postavili in živita: prva je mreža mladih, mlajših prostovoljcev v delu večernega prevzema hrane, druga pa mreža župnijskih Karitas in ostalih programov, ki enkrat tedensko prevzamejo kruh ter pekovske izdelke in jih razdelijo. Tako program 'Bartimajeve izbe' prihaja tja, kjer človek živi, in z njim vzpostavlja odnos solidarnosti ter medsebojne pomoči.

Žal ob letošnjih pretresih epidemije ter omejitve pri izvajanju določenih programov zaznavamo nemoč in dejstvo, kako velik pomen ima v Karitas pristen odnos s človekom in pogled v oči. Zapovedana razdalja in zaščitni ukrepi nam trenutno preprečujejo nadaljnje korake spremljanja ter vključevanja ljudi v stiski. V nas se zato vedno bolj prebuja potreba po prilagoditvi načina in oblik, ki bodo trenutno zapovedano pregrado in razdaljo upoštevali, vendar gradili pristen odnos s človekom, ki v svoji stiski kliče, vpije kot Bartimaj, po pomoči. Naj bodo vsa prizadevanja sodelavcev in prostovoljcev tudi na tem področju blagoslovljena ter prinašajo po konkretni pomoči novo upanje, mir in ljubezen v naš ožji in širši prostor.

Murska Sobota

Od ideje do dveh materinskih domov v petih letih

Jožef Kociper

Junija 2015 smo bili na ŠK Murska Sobota postavljeni pred dejstvo, da če se v Pomurju ne bi odzvali na razpis Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti in začeli strokovno obravnavati matere v stiskah materinstva, bi Ministrstvo oddalo koncesijo za zadnji materinski dom kateri drugi regiji, ki je sicer že imela materinski dom na svojem območju.

Takoj smo skupaj s pomurskimi občinami pričeli iskati primerno hišo v Pomurju, ki bi ustrezala potrebam materinskega doma. Sprva neuspešno, žarek upanja pa se je pokazal novembra, ko nam je g. župnik Boštjan Ošlaj ponudil prostore župnijske hiše v Svetem Juriju ob Ščavnici. Od ogleda v mesecu novembru 2015 do božiča istega leta smo v prostore že nastanili prvo mamico z dvema otrokoma. In vse priprave na prvi pomurski materinski dom so stekle.

V tej hiši je g. župnik Ošlaj že urejal prvo etažo, spodnjo etažo pa smo z različnimi donatorji urejali skupaj z župnijo. Tako smo v hiši pridobili osem bivanjskih sob, tri kuhinje, tri kopalnice in druge podporne prostore.

Materinski dom smo napolnili že v nekaj mesecih, zato smo na jesen nujno morali tri matere namestiti še na drugi začasni lokaciji v prostorih Župnije Martjanci.

Pogoj za kandidiranje na razpisu Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti s programom razvoja Prvega pomurskega materinskega doma je bil, da imamo primerne bivanjske prostore, še bolj pa, da imamo že zaposlene štiri primerno strokovno usposobljene delavke.

Aprila 2016 smo s strani MDDSZ prejeli ugodno rešitev naše vloge za razvoj Prvega pomurskega materinskega doma. Šele takrat smo si lahko vsaj malo oddahnili, kajti zaposliti štiri strokovne delavke in vložiti velika denarna sredstva v pripravo velike hiše brez nekakšne velike garancije o sodelovanju Ministrstva je takrat bilo resnično možno samo za zaupanjem, da smo na pravi poti k reševanju velikih stisk malega človeka na obrobju naše družbe.

MDDSZ pa je imelo vseeno nekoliko lažjo nalogo, odločiti se podpreti program v 70 % tekočega sofinanciranja oziroma delovanja programa, ker smo za začetek razvoja programa Prvi pomurski materinski dom

Zadnjih pet let

imeli soglasno podporo vseh sedemindvajsetih pomurskih občin. Danes smo lahko ponosni, da program finančno podpira kar petindvajset pomurskih občin.

Ves čas razvoja Prvega pomurskega materinskega doma pa smo iskali primerno hišo v središču Pomurja. Z dobrim sodelovanjem Mestne občine Murska Sobota in njenega župana dr. Aleksandra Jevška smo iskali najboljše rešitve za odprtje enote materinskega doma v Murski Soboti. Na več delovnih srečanjih na Mestni občini Murska Sobota so sodelovali: generalni tajnik Jožef Kociper, g. predsednik Jože Hozjan in g. škof msgr. dr. Peter Štumpf.

Končno smo po več letih intenzivnega iskanja našli primerno hišo v samem središču Murske Sobote, na Cvetkovi ulici številka 5. Hiša je bila potrebna temeljite obnove, v njej pa smo uredili šest sob, tri kopalnice, dve kuhinji, igralnico za otroke in druge podporne prostore ter seveda okolico in primerne dovozne poti. Pri nakupu in adaptaciji je sodelovalo veliko dobrotnikov in prostovoljcev, na več ustanovah pa smo kandidirali za nepovratna sredstva.

Za tri etažno hišo z osnovno tlorisno površino pod zgradbo 127 m² smo plačali 100.000 €. Za adaptacijo smo porabili nekaj čez 47.000 €. Prav tako smo s pomočjo prostovoljskega dela preko 2.800 ur in podarjenega materiala prispevali še za okrog 28.000 € dodatne vrednosti.

Za kupnino smo poiskali premostitveni kredit, za adaptacijo pa smo na več ustanovah kandidirali za nepovratna sredstva.

Konec junija smo začeli z nameščanjem prvi mater iz Martjancev v novo hišo v Murski Soboti. Danes je

vseh pet sob v Murski Soboti stalno zasedenih. V hiši trenutno biva pet odraslih žensk in osem otrok. Prav tako je tudi hiša pri Svetem Juriju ob Ščavnici stalno polno zasedena.

Ob tej priložnosti se zahvaljujemo Škofiji Murska Sobota in njenemu škofu msgr. dr. Petru Štumpfu za vso pomoč in podporo na karitativnem področju, še posebej pa za aktivnosti pri vzpostavljanju zaupanja pri Ameriški škofovski konferenci za podporo za nadaljnji razvoj socialnovarstvenih programov na Škofiji Murska Sobota.

Program materinskega doma smo odlično umestili v slovenski prostor

Pogovarjala se je: Helena Zevnik Rozman

Ga. Vlasta Glavač, ste strokovna vodja Prvega pomurskega materinskega doma, ki ga je ustanovila Škofijska karitas Murska Sobota. Kaj vam pomeni varen dom?

Varen dom je prostor, kjer se počutiš sprejetega, slišane, upoštevanega, razumljenega, kjer se lahko v miru in sproščeno pogovarjaš. Varen dom je prostor, kjer se mi oprusti, če moji odzivi in komunikacija niso v redu, je prostor, kjer popustim, kjer se učim, napredujem. Tudi zaposleni v materinskem domu se že vse od začetka trudimo ustvarjati pogoje, da bi se uporabniki počutili tako tudi pri nas.

Kaj vaš materinski dom nudi ženskam in otrokom, ki so pri vas nastanjeni?

Materinski dom nudi ženskam ter materam z otroki namestitev ter vso strokovno pomoč in podporo ob bivanju v domu. Strokovna pomoč je temelj delovanja, kajti materinski dom ni hotel. Strokovna pomoč temelji na metodah socialnega dela, s katerimi indi-

vidualno in skupinsko spremljamo osebe. Usmerjajo se tudi v skupnost, kjer bivajo (vrtec, šola, sosedska pomoč itd.).

Kaj je vas najpomembnejše pri vašem delu z ženskami v stiski? Se vaš materinski dom v čem razlikuje od drugim materinskih domov po Sloveniji?

Pri našem delu je najbolj pomembno, da z vsemi strokovnimi in drugimi aktivnostmi delujemo v smeri, da se bodo uporabniki (ženske, matere in otroci) čim bolj opremljeni vrnili na pot samostojnega in dostojanstvenega življenja.

Menimo, da je nekaj razlik med ostalimi podobnimi domovi. Ena je prav gotovo ugoden dostop do programa, ker imamo veliko najrazličnejših donacij, ki uporabnikom omogočajo cenejše bivanje in s tem krepitev v finančnem smislu. Vsi naši uporabniki imajo prvi mesec brezplačno bivanje v domu, tudi kasneje prispevek postopno narašča do polne cene. Izvajanje programa podpirajo vse lokalne skupnosti v Pomurju (kar 27 občin) in ga tudi odgovorno sofinancirajo.

Prav tako se od drugih materinskih domov razlikujemo po razvejani mreži in velikem številu prostovoljcev, ki prispevajo k dodatni kvaliteti programa. Program dopolnjujemo tudi s pro bono zdravnikom in pravnico. Vsi uporabniki pa imajo možnost sodelovanja v drugih programih ŠK Murska Sobota.

Kako ste doživljali razvoj vašega programa od iskanja lokacije do tega, da imate danes, po petih letih, dve polni lokaciji?

Osebno ocenjujem, da je bil razvoj programa zelo zahteven in težak. Umeščanje programa je zahtevno in odgovorno delo, saj smo istočasno ustvarjali tehnične pogoje (lokacija, urejanje in opremljanje prostorov ...) ter razvijali strokovni program. Nihče od sodelavcev na tem področju še ni imel izkušenj. Treba je bilo vzpostaviti vso dokumentacijo, način svetovalnega dela in osebne pomoči. Prav tako sta bili iz vidika organizacije in logistike izziv dve lokaciji.

Ob vsem tem je bila potrebna tudi promocija programa, urejanje spletnih strani in podobno.

V tem času smo se strokovne delavke izobraževale, usposabljevale in pridobile izkušnje s ciljem, da bo vse to prispevalo k boljšemu programu.

Ocenjujem, da smo program odlično umestili v slovenski prostor, saj je prepoznan v bližnji in širši okolici. Potrebe so velike, saj so namestitvene kapacitete ves čas zasedene, tako da smo veseli, da je bila odločitev za materinski dom prava.

Novo mesto

Dnevna soba Škofijske karitas Novo mesto

Simon Dvornik

Dnevna soba Škofijske karitas Novo mesto je prostor druženja, v katerem se plemenitijo znanja, krepijo odnosi, gradijo mostovi in omogoča delo na osebni rasti. Program, ki ga izvajamo, je močno razvejan v želji, da bi vsak v njem našel nekaj zase in s svojim prihodom oplemenitil skupno izkušnjo našega druženja. Želimo si, da bi obiskovalec pri nas našel miren prostor, v katerem se lahko sprosti, si vzame trenutek zase in pridobi nova znanja ali izkušnje.

Dnevna soba je prvotno namenjena skupini aktivnih starostnikov. Osamljenost in neaktivnost predstavljata najpogostejše stiske pri starejših. Reševanju ravno teh so namenjene dejavnosti Dnevne sobe. Te nagovarjajo posameznika h gradnji novih odnosov in izboljšanju že obstoječih. Osebe lahko pridejo same v želji po spoznavanju novih ljudi in znanj, ali pa s svojimi otroki in vnuki, kjer se lahko ob toplem napitku družijo in poglabljajo odnos.

Program Dnevne sobe je v nenehnem razvoju. Sestavljajo ga stalni dogodki, enkratni dogodki, dejavnosti specifične narave in pasivna dejavnost.

Stalni dogodki vključujejo tedenske pohode, ročne spretnosti, recikliranje, gibanje za starejše in gibalno ovirane, učenje jezikov za starejše ter neformalno druženje ob kavi.

Enkratni dogodki so običajno večji dogodki, npr. izobraževanja za prostovoljce, tematsko obsežnejše delavnice, menjava zelenjave, večji družabni dogodki, romanja ipd.

Dejavnosti specifične narave so namenjen zaključenim skupinam. Trenutno imamo več skupin: dve za ženske, za pare, za prostovoljce, katoliške pedagoge in skupino za samopomoč. Za prihodnost si želimo, da bi se ta veja programa razširila povsod, kjer se bi zaznali potrebo in željo.

Pasivna dejavnost Dnevne sobe pa zajema tisti sklop, ki ga ponuja prostor sam. V Dnevni sobi lahko obiskovalec prebere časopis, si iz proste knjižnice vzame knjigo, privošči kavo ali čaj, odigra partijo kart ali

Zadnjih pet let

družabno igro ter gleda televizijo. Imamo tudi lepo zbirko otroških knjig, sestavljanek in nekaj igračk za najmlajše.

Namen Dnevne sobe je odkrivanje in razvijanje družbenega in duhovnega potenciala. V njej lahko doživimo lepe spomine, prijetne pogovore, ustvarjamo in se učimo, lahko se družimo v skupini ali sami v miru preberemo knjigo. Dnevna soba je namenjena vsem – tako tistim, ki si želijo udeležbe na delavnicah in druženja, kot tistim, ki bi radi nekaj časa prebili sami v tišini (na voljo imamo tudi kapelo) ali morajo recimo zaradi opravkov v mestu počakati na nekoga in si ne želijo tega časa prebiti v gostilni ali v avtu.

Velik poudarek smo namenili tudi mreženju Dnevne sobe z drugimi organizacijami. V iskanju kvalitetnih vsebin in programa, ki bo ljudi nagovoril ter opremil z dodatnimi znanji, smo se povezali z društvi in ustanovami iz ožje in širše okolice. Zagovarjamo delovanje odprtih rok. Želimo si, da bi bila Dnevna soba center dobrih idej in projektov, kjer bi se stikale vse najkvalitetnejše vsebine naše regije. Zelo smo veseli pozitivnih odzivov vseh, h katerim smo do sedaj pristopili. Zavedamo se, da lahko samo s skupnim trdom zgradimo Dnevno sobo do potenciala, ki ga ima.

Za več informacij nas lahko poiščete na naši Facebook strani oziroma nas kar obiščete.

Karitas in Krkin teden humanosti in prostovoljstva

Simon Dvornik

Življenje nas odpira za večnost, ko bomo vsi bratje in sestre med seboj

s. Slavka Cekuta

28

Pri Škofijski karitas Novo mesto vsako leto v sklopu Krkinega tedna humanosti in prostovoljstva gostimo naše prijatelje prostovoljce, uslužbence Krke, d. d. Namen našega dolgoletnega sodelovanja je večplasten. Skupaj naredimo 600 prehranskih paketov v želji, da bi dosegli tiste na socialnem in družbenem dnu. Tako v prvi vrsti želimo s skupnimi močmi stopiti bližje tistim, ki nimajo, in z majhnimi dejanji graditi solidarnjšo družbo. Druga plast druženja je predstavitev našega dela osebam, ki si v prihodnosti želijo sodelovati z nami kot prostovoljci, vendar zaradi takšnih ali drugačnih razlogov trenutno še ne morejo. Preko druženja, pogovora in dela razbijamo mite, odgovarjamo na vprašanja ter pokažemo, kako je biti prostovoljec Karitas. Tretja plast projekta pa je širjenje. Naša dobra izkušnja s Krko in njenimi zaposlenimi odpira vrata širitvi dejavnosti in prihodu še drugih podobnih podjetij iz naših krajev, ki si želijo v svojem kolektivu ozvesti in vpeljati tudi nekaj čuta za osebe, ki potrebujejo pomoč od tistih, ki jo lahko dajo. V prihodnosti bomo naš projekt s Krko širili v smer delavnic (zdrava prehrana, izdelava butar ...) in aktivnosti (zbiranje in urejanje oblačil, pobiranje smeti v okolici Novega mesta ...). Zahvaljujemo se Krki in vsem sodelujočim za dobro voljo, delo in čas, ki so ga namenili za tiste, ki so pomoči najbolj potrebni.

Nekako tako čutim in doživljam ta trenutek, ko želim napisati nekaj o delu in srečevanju z ljudmi, ki pripadajo drugim narodnostim, v okviru ŠKNM.

Enajst let sem živela z najboljšimi zavrženimi in odrinjenimi otroki in mladimi v misijonski vasi Trenutek sreče v Albaniji. Srečala sem mlade in manj mlade, ki so si želeli izobraziti, pošteno delati in dostojno živeti. Tudi po nekaj letih, ko sem bila na obisku v Albaniji na misijonu, kjer deluje s. Vida Grkman, sem slišala klic mladih ljudi, da bi radi dostojno živeli, delali in imeli osnovne človeške pravice do zdravstvene in socialne oskrbe. Večina od njih si ne želi v tujino, radi bi si ustvarili družine doma in omogočili svojim otrokom dobro izobrazbo.

To izkustvo me je močno zaznamovalo in sem si že ob vrnitvi v domovino želela, da bi bila tudi tu blizu albansko govorečim ljudem. Tako se z njimi srečujem na ŠK Novo mesto in jim po potrebi pomagam pri sporazumevanju ter premagovanju jezikovnih pregrad.

Tako s posameznicami kot z družinami se srečujemo sodelavci na ŠK Novo mesto, kamor prihajajo zaradi stiske, v kateri so se znašle. Nekatere potrebujejo finančno, spet druge materialno pomoč za svoje družine. Žal mnoge iz med njih ne znajo slovenskega jezika ali pa je njihovo znanje zelo okrnjeno, in zato težko dobro izrazijo svojo stisko. Do sedaj so bili njihovi prevajalci otroci, ki so se v šoli naučili slovenščine, zdaj pa jim pri sporazumevanju rada priskočim na pomoč. Po prvem presenečenju so vesele, da jih razumemo, saj tako lažje povejo, kaj potrebujejo in zakaj. Zelo nerade razkrivajo družinske razmere in svoj odnos s partnerjem.

Po več srečanjih, ko smo si že bolj domači, rade spregovorijo o problemih, s katerimi se srečujejo v vsakdanjem življenju. Pogosto izrazijo željo po aktivnem učenju slovenščine in po posredovanju glede zaposlitve. Želijo se vključevati v družbo, a težko naredijo prvi korak.

Prepričana sem, da nam bo v prihodnosti uspelo najti še več poti drug do drugega.

Slovenska karitas

Standardi upravljanja Caritas Internationalis in organizacijski razvoj Slovenske karitas

Jana Lampe

Z letom 2015 smo se članice Caritas Internationalis (165), med katerimi je tudi Slovenska karitas, zavezale k izpolnjevanju 185 standardov upravljanja. Ti standardi obsegajo štiri glavne sklope:

- zakoni ter etični kodeksi
- vodenje in upravljanje
- finance in odgovornost
- vključevanje različnih deležnikov

Pripravljeni so bili z namenom, da vse članice CI preverimo, v kakšnem stanju so naše organizacije ter ob tem lažje najdemo področja, kjer so možne izboljšave in organizacijski razvoj. Glavni namen izpolnjevanja teh standardov je krepitev vseh članic mreže CI, da bi lahko še bolje služili ljudem v stiski.

Sodelavci Slovenske karitas smo skupaj s škofijskimi Karitas v letu 2015 naredili samooceno, kako izpolnjujemo te standarde, in na podlagi tega pripravili načrt izboljšav. Da bi izboljšave lažje izvedli, smo se v letu 2015 prijavili na triletni projekt organizacijskega razvoja v sklopu razpisa razvojnega sklada Caritas Europa (CDF), s pomočjo katerega članice mreže s finančnim prispevkom podprejo druge članice za njihov razvoj. S pomočjo tega projekta smo na Slovenski karitas v treh letih naredili velik razvoj.

Za uspešno izvedbo projekta je bilo ob začetku ustanovljenih več delovnih skupin za razvoj posameznih področij, kjer so sodelovali člani Slovenske in

Zadnjih pet let

škofijskih Karitas ter zunanji strokovnjaki. Pripravili smo manjkajoče pravilnike in postopkovnike, kot so protikorupcijski pravilnik, smernice za zaščito otrok in priročnik za zaposlene, ter dopolnili oziroma posodobili obstoječe dokumente, kot je pravilnik za odziv v kriznih razmerah, računovodski pravilnik itd. Preverili smo tudi, ali so strateški dokumenti, npr. statut SK, v skladu s cerkvenim pravom. Po novi zakonodaji smo uredili tudi vse potrebno v zvezi z varstvom osebnih podatkov in pri tem procesu pomagali tudi škofijskim Karitas. Razvili smo manjkajoče strategije, kot je recimo komunikacijska strategija.

Po obnovljenih etičnih načelih CI, h katerim smo se zavezali s podpisom predsednika SK, smo prenovili etična načela za celotno mrežo Karitas v Sloveniji, ki so bila v tiskani obliki poslana tudi na župnijske Karitas.

Izvedli smo številna upodabljanja, ki so krepila znanje tako sodelavcev Slovenske kot škofijskih Karitas s področja medijev in promocije na socialnih omrežjih, standardov humanitarne pomoči, spremljanja in evalvacije idr. Projekt nam je omogočil tudi, da smo lahko izvedli vsakoletno revizijo celotnega poslovanja.

Ob tem je bilo pomembno, da smo bili v ta proces razvoja aktivno vključeni vsi sodelavci, vsak je lahko prispeval svoj delež k razvijajočim se dokumentom. S tem smo tudi bolj ponotranjili njihove vsebine. Ta projekt, ki je potekal zadnjih pet let, je veliko prispeval k organizacijskemu razvoju Slovenske karitas ter k za-

vedanju, da smo učeča se organizacija in da so vedno možnosti za še kakšno izboljšavo. S to kulturo učenja, krepitve kompetenc in izboljšav pravilnikov nadaljujemo tudi po preteku projekta. Vse to nam pomaga, da smo bolj transparentna organizacija in da bolje služimo ljudem v stiki.

youngCaritas - Mlada Karitas

Luka Oven

Vsi, ki delujemo v youngCaritas – Mladi Karitas, smo veseli, da se v letu, ko Slovenska karitas praznuje 30 let delovanja, dogajajo tudi večji in bolj zavestni premiki v smeri vključevanja mladih v Karitas. V treh letih aktivnega delovanja na področju youngCaritas – Mlade Karitas na Slovenski karitas smo oblikovali kar nekaj projektov, ki jih vodijo in izvajajo mladi, marsikje so se bolj množično pridružili že utečenim programom, opazno pa je tudi aktivno in organizirano vključevanje mladih v delo nekaterih škofijskih in župnijskih karitas.

Aktivnosti, ki vključujejo mlade in jih mladi tudi sooblikujejo, v Karitas potekajo že od ustanovitve, in marsikje se lahko že pohvalijo z dolgoletnimi in dobrimi izkušnjami. V zadnjih letih pa se je pojavila tudi močna želja mladih, da so v Karitas vključeni organizirano in da delujejo kot mreža. V ta namen smo oblikovali vizijo, poslanstvo in cilje delovanja youngCaritas – Mlada Karitas, katalog aktivnosti za mlade prosto-

voljce, logotip, spletno stran z akcijskim bazenom za mlade, poklonjeni so jim prostori na Rakitni za aktivnosti usposabljanja ...

V teh letih smo mladi izvajali, vodili, oblikovali ali sodelovali že v naslednjih programih, projektih, aktivnostih: Počitnice Biserov, Vidni in varni na cesti, Na zdravo zabavo v naravo, Moč mladosti (projekt Erasmus+), Miklavževi angelčki, Naš kraj naše srce, Pomoč bolnikom, invalidom in starejšim pri romanju na Brezje, Zagovorništvo na Stični mladih, Buddy project, Pomoč na Klicu dobrote, Pohodi s slepimi in slabovidnimi, Učna pomoč in družabništvo ...

V začetku letošnjega oktobra je bila v Mariboru podpisana listina o začetku delovanja youngCaritas v okviru Nadškofijske karitas Maribor. Čeprav so bili mladi v aktivnosti vključeni že pred tem in je podobno

Zadnjih pet let

31

tudi v ostalih škofijskih Karitas, pa gre pri podpisu listine za zavezo, da bodo imeli mladi pri svojem delu podporo, da bodo slišani in da jim želimo kot organizacija prenesti vrednote Karitas ter jim omogočiti osebno rast.

Sodelovanje v mladinskih organizacijah namreč pozitivno vpliva na osebnostni razvoj mladih. Pridobivajo spretnosti, kot so empatija, ustvarjalnost, veščine reševanja problemov in kritičnega mišljenja. Sodelovanje mladih v nevladnih organizacijah izboljša njihov položaj na trgu dela. In nenazadnje, vključevanje mladih vpliva na širjenje in poglobljanje socialnih vezi. Prav osebni odnos do prostovoljcev in med njimi pa je za youngCaritas na prvem mestu.

Cilj youngCaritas – Mlade Karitas v Sloveniji je tudi v prihodnje spodbujanje, da smo kot organizacija skupaj s tistimi v težkih življenjskih situacijah, v svoje poslanstvo pa vključujemo tudi mlade – jim omogočimo, da z izražanjem ljubezni do drugih rastejo kot ljudje.

Dobro je, ker lahko skupaj naredimo dobre stvari za skupno dobro. Med seboj si pomagamo, se podpiramo in bodrimo, se imamo fajn, gremo v hribe, rišemo nasmeh, se »imamo epsko«, nekaj damo, a več dobimo.

Bernarda

KRATEK PREGLED NASTANKA MLADE KARITAS

POSŁANSTVO youngCaritas – Mlade Karitas v Sloveniji

Mladi za boljši svet v službi človekovega dostojanstva

Poslanstvo youngCaritas – Mlada Karitas v Sloveniji je oblikovanje vzgojnega okolja, ki mlade motivira in vzgaja v vrednotah Karitas za ljubečo skrb za ljudi v stiski, glas revnih v družbi in v ljudi, ki bodo v službi človekovega dostojanstva gradili svet solidarnosti.

Namen:

- vzgajati mlade v duhu evangelija in družbenega nauka Cerkev k odprtosti do ranljivih in ljudi v stiski, ter tako graditi sočutno družbo prihodnosti
- omogočiti mladim, da preko prostovoljskega dela aktivno participirajo v Cerkvi in družbi na področju karitativnosti z namenom ustvarjanja sveta solidarnosti in socialne pravičnosti
- mladim omogočiti socialno okolje, v katerem lahko uresničijo svoje ideje, znanje ter pridobijo nove kompetence in izkušnje
- pripravljati teren za izgradnjo mostu med mladimi in odraslimi v Karitas

Vir: Listina youngCaritas – Mlade Karitas

Sodelovanje pri youngCaritas in pomoč potrebnim ti da veliko za lastno osebno rast. Hkrati pa je to prostor, kjer se sklepajo prava, trdna prijateljstva, kjer si lahko to, kar si.

Marko

Kupim kozo

Jana Lampe

Dobrodelna akcija KUPIM KOZO – za trajnostno preživetje družin v Afriki in Albaniji

Na Slovenski karitas vedno želimo slediti potrebam ljudi v stiski, tudi v tujini. Skupaj z misijonarji in sodelavci Karitas v državah Afrike, zahodnega Balkana in drugje po svetu iščemo nove načine, kako pomagati revnim k trajnemu preživetju in dostojnemu življenju.

V Afriki smo tako preko akcije Za srce Afrike najprej začeli pomagati pri gradnji zdravstvenih centrov, šol, vodnjakov, ki jih primanjkuje. Na terenu smo videli, da imajo domačini zelo malo možnosti za delo in zaslužek, ter zato v letu 2010 začeli z dobrodelno akcijo Z delom do dostojnega življenja. Ob obisku v Burundiju v 2019 pa so me starši iz kraja Rwisabi, ki skupaj obdelujejo polje ananasa, prosili za gnojilo za zemljo, ker brez njega slabo rodi. Obljubila sem jim, da ga bodo kmalu dobili.

Spodbuda je bil tudi projekt Učinkovita raba naravnih virov za trajnostno preživetje v okrožju Karongi v Ruandi, ki ga v letih 2018–2020 izvajamo v sodelovanju s Caritas Rwanda s sofinanciranjem Ministrstva za zunanje zadeve RS. V projektu smo kupili koze za 600 družin. Po enem letu so matere pričevale, da so s pomočjo večjega pridelka zelenjave, ki so ga imele zaradi prejetih semen in gnojenja zemlje s pomočjo koz, odpravile podhranjenost iz družin. Nisem mogla verjeti, da lahko z zgolj 20 evri, kolikor stane koza, eni družini na afriškem podeželju tako spremenimo življenje na bolje.

Tudi misijonarska s. Vida Gerkman, ki deluje na južnem, hribovitem delu Albanije, me je prosila za podporo pri nakupu koz in drugih domačih živali za pomoč revnim družinam.

Tako se je na podlagi prošenj domačinov in misijonarjev v Afriki in Albaniji v avgustu 2019 rodila nova dobrodelna akcija Kupim kozo, ki jo podpira tudi revija Mavrica. Pripravili smo spletni obrazec za nakup koz za trajnostno preživetje revne družine v Afriki ali Albaniji ter papirnate bunkice, ki jo prejme vsak darovalec ob nakupu in nanjo lahko zapiše tudi ime koze.

Zadnjih pet let

O vrednosti koz za družine v Albaniji misijonarka s. Vida pravi: »Koze zagotovijo skodelico toplega mleka že v jutru, prispevajo h kosilu kot sir v bureku, za večerjo je lahko sir s kruhom. Družina lahko mlečne proizvode tudi proda. Daljnoročno družinam lahko zagotovijo tudi meso, ki je še posebej dobrodošlo za praznike, prirast pa lahko prodajo na tržnici in s tem nekaj zaslužijo. Pomembne so tudi za gnojenje vrta, da zelenjava bolje zraste. Pomembna je tudi vzgojna plat koz za otroke v družini. Z vsakodnevno skrbjo zanje se navaja otroke k odgovornosti in delu, hkrati pa so zanje tudi razvedrilo, tekajo in prevračajo se s kozlički. Spremljanje življenja z rojevanjem, smrtjo, z dnevi veselja, skrbmi, prijateljstvom.«

Podoben pomen imajo koze za družine v Afriki. Sestra Bogdana Kavčič je zapisala: »Res je velikega pomena za eno ubogo družino, da ima svojo kozo ali pa prašička. Pomembno je, da imajo vsaj malo gnoja za svoje njive. Ker pa imajo koze hitro mladiče, se gnoj množi. Ko je več prirasta, lahko koze prodajo na trgu in še nekaj zaslužijo. Živinica pomaga družinam, da niso lačne, in na splošno pri njihovem napredku. Ob tem znajo izraziti hvaležnost za vse dobro, ki ga prejemajo od vas, kot tudi me sestre, ker smo lahko vaša podaljšana roka in smo priča vsej tej resničnosti. Skoncentrirana HVALA, iz vsega srca.«

Za kozo v Afriki družina potrebuje 20 EUR, v Albaniji pa 65 EUR. Misijonarji poskrbijo za nakup in razdelitev koz ali drugih živali revnim družinam. Akcija ima pri Slovencih res lep odziv. Do julija 2020 smo v Ruando, Burundi, Centralnoafriško republiko in na

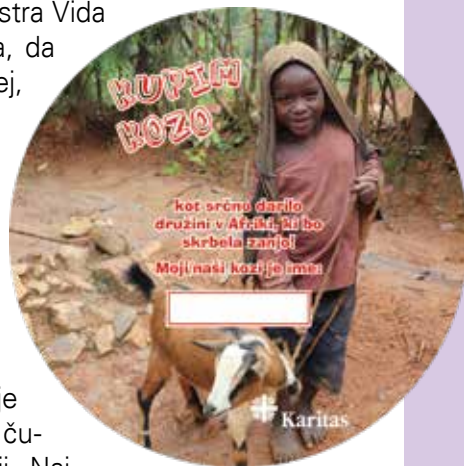
Madagaskar poslali sredstva za nakup 447 koz in v Albanijo za 60 koz. V nekaterih primerih so bile kupljene tudi druge živali. V Ruandi so kupili prašičke, ker imajo tudi po 10 mladičev. V Albaniji smo za družino, ki ima invalidnega fanta in jim je poginil osliček, ki ga je pripeljal v dolino, kupili novega oslička, drugi družini pa kravo, ki je bila breja. Sestra Vida je družino spodbudila, da telička podari naprej, kar se je zgodilo. Tudi sicer spodbujajo ljudi, da vsaj eno žival od prirasta podarijo drugim revnim, da na ta način krepijo medsebojno solidarnost.

Ob tej akciji se je zgodilo veliko malih čudežev tudi v Sloveniji. Najbolj me je ganilo, ko me je pred kratkim poklicala mamica 11-letnega Marka, ki se ga je zgodba otroka iz Burundija v Mavrici, kjer smo hkrati promovirali akcijo Kupim kozo, tako dotaknila, da se je letos odpovedal darilom za svoj rojstni dan in namesto tega zbiral denar za nakup za treh koz v Afriki in dveh v Albaniji. To je samo ena od mnogih lepih zgodb solidarnosti, ki so se že zgodile v tej akciji.

Kozo lahko kupite na:

Slovenska karitas, Kristanova 1, 1000 Ljubljana,
TRR: SI56 0214 0001 5556 761,
namen: Kupim kozo; sklic: SI00 210
ali na karitas.si/kupim-kozo/.

HVALA iz srca!

Repatica

Helena Zevnik Rozman

Program izvajanja pomoči pri celoviti integraciji oseb s priznanim statusom repatriirane osebe iz Venezuele

Slovenska karitas je že leta 2017 odgovorila na stiske ljudi v Venezueli, še posebej Slovencev in njihovih potomcev. V dveh letih in pol je Slovincem v Venezueli namenila 58.570 EUR za pomoč v hrani, osnovnih potrebščinah in denarju ter jim poslala 37 večjih paketov zdravil, ki jih potrebujejo. V teh dneh poteka večja akcija pošiljanja zdravil s. Andreji Godnič, slovenski misijonarki, ki deluje v Venezueli.

V začetku letošnjega leta pa se je iz Venezuele vrnilo manjše število Slovencev in njihovih potomcev, okoli 50 pa jih še čaka na to možnost. Čeprav so vsi, ki so se vrnili v Slovenijo, Slovenci in njihovi potomci, je vendar življenje tu precej drugačno kot v Južni Ameriki. Še posebej, če prideš le s kovčk-

om in brez sredstev za življenje, potrebuješ veliko pomoči. Zato smo jim po svojih zmožnostih že priiskočili na pomoč.

Ker ugotavljamo, da potrebujejo veliko podpore in spremljanja, smo oblikovali program Repatica, s katerim želimo pomagati pri celoviti integraciji oseb s priznanim statusom repatriirane osebe. Namen programa je zagotavljati sprejem in osnovne pogoje za bivanje repatriiranih oseb in gospodinjstev ter v nadaljevanju s čim bolj celostno pomočjo in spremljanjem prispevati k socialni vključenosti repatriiranih oseb. Dati jim želimo občutek sprejetosti in domačnosti, spodbuditi v njih zanimanje za vključevanje v slovensko družbo ter jih opolnomočiti jih za aktivno urejanje življenja v novi družbi.

Seveda smo s programom postavljeni pred kar nekaj izzivov. Že vnaprej pa si želimo dobrega sodelovanja tako znotraj Karitas kot tudi z državnimi ustanovami, drugimi organizacijami in seveda tudi s podjetji, kjer bi lahko našli delo za te ljudi.

Sodelovanje in izzivi v projektu SKUPNOSTI MOST

Milena Finc, Uroš Perko

V projektu Skupnosti MOST izvajamo povezano, celostno, strokovno in ciljno usmerjeno psihosocialno pomoč udeležencem s težavami zaradi zasvojenosti z alkoholom in drugih (nekemičnih) zasvojenostmi. Osebe, ki so zaključile osnovno zdravljenje in abstinirajo, vključujemo v posebne bivalne skupnosti ter jim zagotavljamo dolgoročno strokovno in osebno podporo. Svetovalno podporo nudimo tudi njihovim družinam in svojem ter tistim zdravljenim osebam, ki niso vključene v bivalne skupnosti, a želijo dolgoročno vztrajati v življenju brez zasvojenosti.

Projekt naslavlja znan in zapleten družbeni problem, ki nima hitrih receptov za okrevanje, temveč terja dolgoročen in celostni pristop. V njem sodelujemo tri ustanove Karitas: Zavod Karitas Samarijan, Zavod Pelikan Karitas ter Slovenska karitas, četrti konzorcijski partner pa je Društvo Žarek upanja.

Ker smo projektni partnerji različni, je naš glavni izziv sodelovanje: naprej navznoter, pa tudi navzven. V obeh primerih je za dobre rezultate potrebno **sinergično delovanje** in **iskanje najboljših rešitev**.

V prvem letu našega delovanja se je pokazalo, da so za učinkovito (so)delovanje pomembni osredotočenost na skupne cilje, pozitivna naravnost ter obstoječe vezi. Vse to nam pomaga hitreje vzpostavljati ustrezne aktivnosti med nami. Povezuje nas strateški načrt, skupni interes, enovit pristop našega programa,

značilna skupna pravila delovanja. Tako lahko uporabnikom učinkoviteje pomagamo stopati na drugo stran zasvojenosti. Most kot simbol, ki povezuje, a hkrati ločuje, je tako eden od razlogov, zakaj smo projektu dali tako ime. Mreža Karitas s svojo razširjenostjo po celi Sloveniji pa nam omogoča predstavitve in gostovanja na različnih krajih. Tako lahko pomagamo praktično kjerkoli v Sloveniji ...

Seveda smo si partnerji tudi različni, tako glede vsebine kot tudi pristopov zdravljenja zasvojenosti. Tako se pri sodelovanju v projektnem partnerstvu pojavljajo razni izzivi:

- Ključni je, kako uporabnikom pomagati, da bodo ohranjali treznost na dolgi rok (pomembno zanje je npr. slišati oz. izmenjati izkušnje z drugimi zdravljenimi alkoholiki in narkomani, ki so iz drugih programov).
- Kako poudariti naše podobnosti in prednosti ter preseči nekatere razlike?
- Kako pridobiti primerne prostore za bivanje oz. najem (npr. v opuščenih župnijskih objektih), kajti na trgu so za nas nedostopni?
- Kateri od strokovnih modelov je za konkretne uporabnike najprimernejši in kako bomo modele prilagajali v prihodnosti?
- Ali bomo v prihodnje omogočili oz. odprli reintegracijo za ženske?
- Kako preko povezovanja navzven (sorodne ustanove, CSD, klubi zdravljenih alkoholikov, Anonimni alkoholiki in narkomani ...) doseči zadostno število uporabnikov, da skupnosti ne bodo ugašale, ampak živele?

Izzivi za prihodnost

- Kako nagovoriti množico mladih s težavami zasvojenosti in nanje delovati preventivno?
- Kako v sodelovanju s CSD-ji in zavodi za zaposlovanje idr. naše uporabnike zaposlitveno motivirati, jih aktivirati ali poklicno rehabilitirati?
- Kako doseči medijsko in družbeno prepoznavnost, predvsem s strani lokalnih skupnosti in strokovnih služb?

Zato si tudi vnaprej želimo še več povezovanja tako znotraj projekta kot tudi izven, kajti na tak način se nam lahko odprejo še kaka vrata več in se nam ponudijo nove priložnosti.

Projekt Skupnosti Most je po našem mnenju v slovenskem prostoru nujno potreben in bo imel pozitiven doprinos, vendar potrebuje še nekaj časa, da se bo vložen trud vseh partnerjev lahko v polnosti pokazal.

*Projekt Skupnosti MOST
financira Ministrstvo za javno upravo.*

NAGRADNA KRIŽANKA november

Geslo križanke napišite na dopisnico, pripišite ime, priimek, naslov in telefonsko številko ter pošljite do 20.11.2020 na naslov:

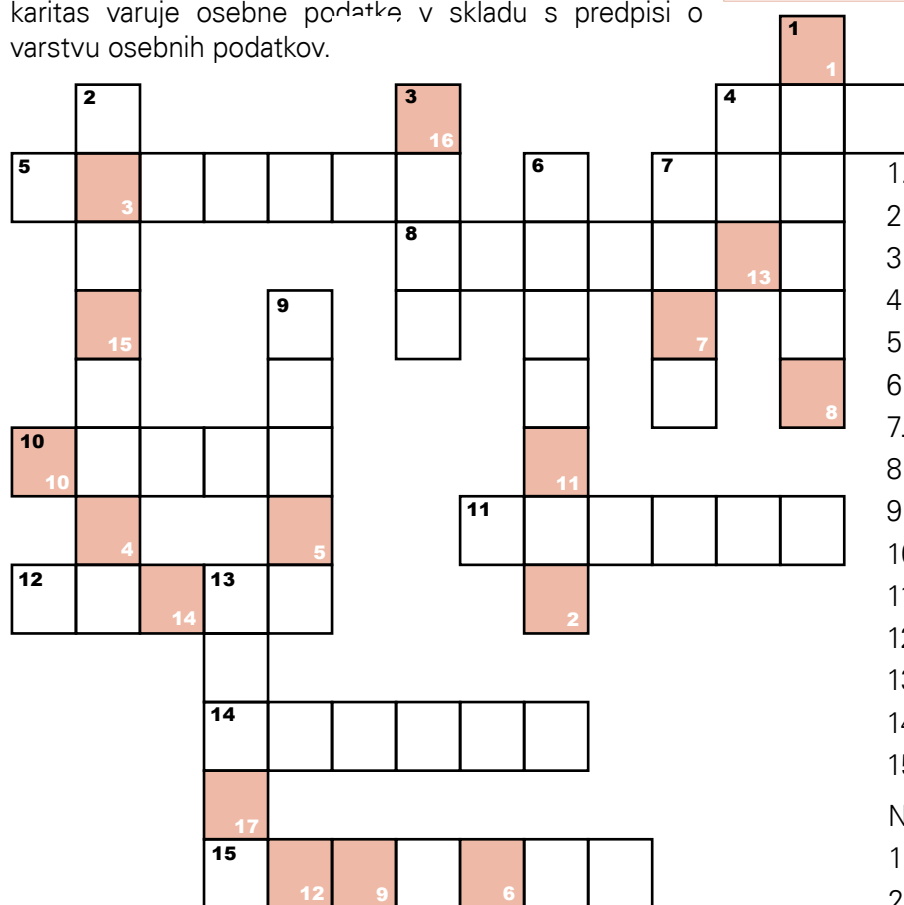
Slovenska karitas, Kristanova 1, 1000 Ljubljana
ali ga sporočite po e-pošti: *Info@karitas.si*

S sodelovanjem v žrebanju soglašate z objavo imena, priimka in karaja bivanja v glasilu Žarek dobrote. Slovenska karitas varuje osebne podatke v skladu s predpisi o varstvu osebnih podatkov.

Pravilno geslo septembske križanke: **Za srce Afrike**

Nagrajenci septembske nagradne križanke:

1. nagrada: **Tadej Bevc**, Ljubljana
2. nagrada: **Jožica Podgornik**, Slap ob Idriji
3. nagrada: **Mojca Sedminek**, Tržič.

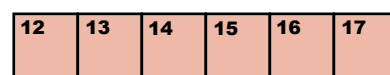
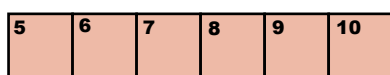
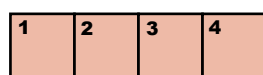

1. starinsko ime za december
2. država, ki meji s Slovenijo
3. prvi direktor Slovenske karitas, Franc
4. orodje za žetev
5. sadež s peškami
6. slovenski pesnik, Srečko
7. najdaljša reka v Sloveniji
8. velika divja mačka
9. škofovsko kapa
10. listavec, drevo
11. stoječa voda
12. mlečni izdelek
13. glavno mesto Japonske
14. moško pokrivalo
15. Homerjev ep

Nagrade za novembersko križanko:

1. nagrada: dežnik
2. nagrada: majica z logotipom Karitas
3. nagrada: USB ključ

Geslo, ki ga izpišete iz obarvanih, oštevičenih kvadratkov:

*Zaposleni sodelavci Karitas na Slovenski karitas,
šestih škofijskih Karitas in v zavodih Karitas*

Glas in srce Karitas že 30 let

*Prostovoljke in prostovoljci v 464
župnijskih in območnih Karitas*

*Mladi povezani
v youngCaritas – Mlado Karitas*

QR koda za dostop do
Žarka dobrote na internetni
strani preko sodobnih
spletnih bralnikov.

Vešja Slovenske karitas:
Karitas
- ljubeča skrb Cerkve za ljudi v stiski.
Glas revnih v družbi.
V službi človekovega dostojanstva.

ISSN 1581-5528

9 771581 552004

